

אהר מועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

שיעורים בספה"ק אור החיים
מכ"ק מרן האדמו"ר שליט"א [313]
אמרי קודש מכ"ק אדמו"ר שליט"א [311]
דברות קודש משנים עברו [34] הרה"צ ר' **מנחם מנדל גולד שליט"א** אב"ד לובלין פרשת השבוע [1] מדור הניגונים [7] הרה"ג ר' **נח גולדברג** משב"ק **כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א** - עובדות וסיפורי צדיקים מתלמידי הבעש"ט [437] שיעורים בספר אור החיים ואלשיך הקדוש - הרה"ג ר' **אלימלך שטמר** [434] הרה"ג ר' **יוסף חיים גרינולד** - פרשת השבוע [435] הרה"ג ר' **יהודה אריה אשכנזי** - הלכות [436]

מולד חודש תמוז: ביום ראשון בשעה 3:36 ו-15 חלקים ♦ ראש חודש בימים שני ושלישי

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שיחת קודש

"עבודת המידות"

שיחת קודש לאברכי אנ"ש - ראש חודש תמוז תשע"ב - פרשת קורח

ובספרו 'צפנת פענח', בפרשת משפטים, הביא בשם חכמי המוסר משל לאחד העומד לפני המלך, ובא אחד וסטרו על פניו וביישו בפני המלך, שראוי הוא שלא להשיבו דבר. כי ממה נפשך, אם הסוטר פעל לפי ציווי המלך, על כורחך צריך לקבל הדין בהכנעה. ואם לא, גם אז אין להשיבו דבר, כי המלך בוודאי יתבע עלבונו.

כך כל אדם מישראל מתהלך לפני מלכו של עולם בכל רגע מחייו, כמאה"כ 'שיויית ה' לנגדי תמיד', ועל כן כשמישהו פוגע בו אל לו להקפיד עליו כלל, שהרי המלך רואה הכול. וזהו ביאור הפסוק שלאחריו 'שיויית ה' לנגדי תמיד, לכן שמח לבי ויגל כבודי', מי שמתהלך בחייו בידיעה זו שהוא ניצב לפני המלך, אדם כזה לעולם 'שמח לבי ויגל כבודי', לעולם אינו נעלב או נפגע מאיש.

אי לכך, כאשר נגרמת לאדם בושה ופגיעה, ודברים כאלו לדאבוננו מצויים ביותר, עליו לדעת כי אין לו להאשים איש מלבד עצמו. הוא ולא אחר גרם לכך במו מעשיו. שום דבר לא נעשה ללא השגחה פרטית. מה שלא מגיע לו - לא יגיע לו. ומובן מאלי ש כאשר זהו המבט, כי אז אין מקום לכעוס ולהקפיד.

והתחולל לו

והנה כתוב בתהלים (יח, מט) 'מפלטי מאויבי אף מן קמי תרוממני, מאיש חמס תצילני', והקשה הרה"ק רבי יב"י מאוסטרהאז"ע מהו השבח שאמר דוד להקב"ה, וכי זו מעלה היא שאין לאדם שום אויבים וצער? והרי כאשר קמים לאדם אויבים הרי זה לטובתו, הייסורים מגדלים ומרוממים אותו, ולא עוד אלא שאויביו נוטלים ממנו את עוונותיו והוא זוכה לחילופין בזכויותיהם ושכרם. כלום כדאי לוותר על שכר כזה?

ובד בבד יש ללמוד מכאן גם את ההיפך, אם מידה רעה אחת יכולה להפיל את האדם לשאול תחתיות, אם כן בוודאי שמידה טובה אחת יכולה לנשא אותו ולרוממו מעלה מעלה, שהרי מידה טובה מרובה ממידת פורענות (יומא עז). וכוחה גדול בהרבה.

אחד העומד לפני המלך

בספה"ק 'תולדות יעקב יוסף' (פרשת לך לך) מביא ששמע מפי מרנא הבעש"ט זי"ע שכאשר אדם פוגם בנפש רוח ונשמה שלו, סופו לקבל את עונשו מאותה בחינה שפגם בה. כשהוא פוגם בנפש - במעשה, הריהו מקבל צער מבהמותיו ועבדיו. כשהוא פוגם ברוח ממללא - בדיבור, הריהו גורם שאנשים יפגעו בו בדיבורם ויצערוהו, וזוהי כפרתו.

ותמצית דבריו שעל האדם לדעת ששום צער שבו לו בחייו, קטן כגדול, אינו בא ח"ו ללא סיבה. לכל פגיעה, לכל עלבון יש סיבה וחשבון מדויק. אם מאן דהו בא ומטיח בו חלילה דברים כדורבנות, עליו לזכור באותו רגע שהוא עצמו גרם לכך במעשיו, במעשה או בדיבור או במחשבה, ואם כן מה לו להלין עליו.

יסוד זה נשנה כמה וכמה פעמים בספריו של בעל ה'תולדות'. בפרשת פקודי, בביאורו על הפיוט 'חד גדיא', כתב ה'תולדות' כי אדם הנוטר טינה למי שפגע בו, הרי זה מעיד על פגם יסודי באמונתו בהשגחה פרטית. כפי שאם יבוא מישהו ויכהו במקל, בוודאי לא יכעס על המקל החובט בו אלא על מי שהוא בידו, כך גם כאשר חברו פוגע בו, עליו לזכור שהוא אינו אלא המקל בידו של הקב"ה.

ידועה מליצת העולם על דרשן אחד שהיה לו דרשה נאה אחת על פרשת קורח, ובכל פעם שנתכבד לדרוש היה חוזר עליה. אמנם כיצד שייך לדבר בכל עת על קורח, כשאין זה כלל מעניינא דיומא, לזה מצא אותו דרשן עצה ותחבולה, בכל עת שעלה לדרוש היה משליך מטפחתו בחשאי, ותיכף התחיל לחפש אחריה בהפטירו שהיא נעלמה ונבלעה כמו שבני קורח נבלעו באדמה, ומיד היה מוסיף כיון שכבר הזכרתי את קורח נימא בה מילתא, אחזור על פרפרת נאה בעניין קורח ומכאן כבר המשיך לדרשתו הקבועה.

והנה עומדים אנו כעת בפרשת קורח ואין אנו זקוקים לשום אמתלה ותחבולה כדי לדבר בעניינה של פרשה זו. אמנם לגופו של דבר, מדוע נאמרה מליצה זו על פרשת קורח דווקא, אולי משום שמעניינים הכתובים בפרשה זו צריך באמת לדבר בכל זמן, עניין השלום ותיקון המידות, או משום שפרשה זו יפה נדרשת, וכרמז שאפשר לדרוש דרושים נאים על פרשה זו.

כוחה של מידה אחת

ויקח קורח בן יצהר בן יצהר בן קהת וכו'. איתא במדרש (רבה, יח, א) אמרו חכמים, חכם גדול היה קורח, ומטועני ארון הברית, ע"כ. ומבואר שקורח היה מוקניג וחשובי העדה, הוא עסק במלאכה הנעלה ביותר - נשיאת ארון הברית, ולמרות זאת בעטיה של קנאה נפל מכל מדרגותיו לדיוטא התחתונה.

מפרשה זו, אמר בעל חידושי הרי"ם זי"ע, עלינו ללמוד וליטול מוסר לעצמנו, עד כמה גדול כוחה של מידה אחת בלתי מתוקנת. אדם יכול לרדת לשאול תחתית, לאבד את כל מדרגותיו, להידרדר מאיגרא רמא לבריא עמיקתא, וכל זה בעטיה של מידה אחת בלתי מתוקנת שיש בו, כפי שאירע לקורח.

אבל לדתן ואבירם לא הייתה כל נפקא מינה במחלוקת זו, ולמרות זאת לא נמנעו מלחרור ריב לא להם, ולכן נכתב שמם לדיראון עולם. אדם הנלחם למען כבודו זהו דבר אחד, אבל אדם שמתערב במחלוקת לא לו על כך אי אפשר לעבור בשתיקה. וכמה מוסר השכל יש ללמוד מדברים אלו.

פועל ישועות גדולות

איתא בספה"ק 'מאור ושמש' בפרשת ניצבים, כי כאשר עם ישראל שרוי באהבה ואחוה, אף אם אינם שרויים בדרגה רוחנית גבוהה ביותר, אזי הקב"ה משפיע עליהם בריאות ושפע ברכות וישועות, איש אינו יכול לקום בפניהם, וכתב בלשונו "והדבר הזה פועל ישועות גדולות ומסלק כל המקטרגים".

והנה מובא שבכל דור נקבעת ההלכה לפי מה שפוסקים צדיקי הדור בעולם. וכיון שמצינו שצדיקי הדורות האחרונים הכריעו שהשלוש ואחדות מצילים מכל מיני פורענויות, הרי שכך היא גם ההלכה למעשה במתיבתא דריקיעא.

וידועים דבריו של ה'מאור ושמש' בפרשת בלק, ששמע בעצמו מפי הרה"ק הרבי רבי זוסיא זי"ע ששאל את אחיו הרה"ק הרבי רבי אלימלך זי"ע כיצד בכוחו לפעול נסים ונפלאות ומעשים נוראים והשיב לו הר"א "שהוא על ידי התחברות הצדיקים ואהבה וחיבה ורעות ביניהם, על ידי כן נפעלים ונעשים כל הניסים וכל הפעולות והמעשים נוראים", עכ"ל.

ובוודאי שניסיון המחלוקת הוא גדול מנשוא, היצה"ר משתדל בכל כוחו להרבות מחלוקת עד שכמעט אין זה בדרך הטבע להינצל מכך, אמנם כבר איתא בספה"ק 'בני יששכר' בשם הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב זי"ע שכאשר אדם זקוק לישועה שלא כדרך הטבע, עליו לעשות מצוה שלא כדרך הטבע.

השי"ת יעזור שנזכה להיות כולנו באחדות ואחוה שלום ורעות, לגמול חסד עם כל יהודי בסבר פנים יפות, להאיר פנים איש לרעהו, ואף אם הלב אינו נמשך עדיין לכך, הרי האדם נפעל כפי פעולותיו, ואחר הפעולות נמשכים הלבבות, ובזכות זה נזכה בעז"ה לישועות שלא כדרך הטבע, להתברך בכל הישועות בבני חיי ומזוני רוויחי.

מבאר את הפסוק בתהלים 'ה' לי בעוזרי ואני אראה בשונאי', כלומר, חסד גדול הוא שהדינים מתלבשים בדמות שונאים ואויבים, כי מתוך זה רואה הוא ש'ה' לי בעוזרי ואין אלו כי אם לכפר על עוונותיו.

מכל הדברים האלו למדים אנו שכאשר אדם נפגע, אין לו שום סיבה להשיב מלחמה שעה. הרי הפוגע הוא רק המקל בעלמא, אם כן מה לך לכעוס עליו? אדרבה, שמח בכך, 'דום לה' והתחולל לו', קבל את הייסורים באהבה, תן תודה לבורא העולם שמירק בעונש קל כזה את חטאיך, ולא חלילה בייסורים נוראים פי כמה.

ובוודאי, אין ספק כי הדברים האלו דורשים עבודה ויגיעה רבה, קל לומר זאת אך קשה בהרבה לקיים זאת. אך מי שעושה את החשבון הפשוט הזה ומבין כי הביזיונות האלו נועדו לטובתו ולמענו, כי אז הוא יכול הוא להתגבר ולקבלם באהבה גמורה.

הנגיעה מטעה את האדם

עד כה עסקנו בחלקו של הנפגע השומע חרפתו, ומאידך, כשמדובר על הפוגע, ישנם מקרים בהם המבייש סבור שיש הצדקה למעשיו, וכי הוא עושה מה שעושה לשם שמים, לטובת הציבור, לצורך הקהל וכדומה. בכגון דא יש להיזהר כמפני אש, יש לדעת כי נגיעה קלה ביותר עלולה לסמא את העיניים.

החידושי הרי"ם בפרשתנו מביא בשם הרבי ר' בונם זי"ע, שלכאורה כיצד יכולים היו קורח ועדתו לטעון "ומדוע תנשאו על דבר ה'" והרי התורה מעידה כי "האיש משה עניו מכל האדם". אלא, העניין הוא שקורח היה לקוי במידת הגאווה, הוא ביקש לתפוס את מקומו של משה, והגאווה והנגיעה הזו הטעהו, אדם יכול לראות את ההיפך ולהיות בטוח בצדקת דרכו, רק בגלל הנגיעה שמטעה אותו.

עוד מביא החידושי הרי"ם בפרשתנו בשם הרבי ר' בונם זי"ע, דהנה מאתיים וחמישים איש היו בעדתו של קורח, מתוכם לא הזכירה התורה רק את דתן ואבירם, ונשאלת השאלה מדוע דווקא אותם הזכירה התורה לדורות? והתשובה שכל אותם מאתיים וחמישים היה להם שייכות קרובה למחלוקת זו, והיינו שהיה להם טובת הנאה של כבוד וכדו'.

ותירץ כי אדם כשר רוצה בקב שלו, מעדיף הוא מצוות שהוא יגע וטרח עליהם, ואינו חפץ בתשעה קבין של מצוות שעשו אויביו. וזהו 'אף מן קמי תרוממני' אף שבידי להתעלות בזכות קמי ולזכות במצוותיהם, למרות זאת 'מאיש חמס תצילני' אינני רוצה לחמוס את מצוותיהם. על כל פנים, מתוך שאלתו למדים אנו עד כמה יש לייקר ולחבב את הצער והביזיונות, ובוודאי שלא לבעט בהם.

והנה שני דרגות ישנם בקרב השומעים חרפתם ואינם משיבים. יש מי ששותק כדי שישבחוהו שהוא עניו וסבלן, אך בליבו פנימה הוא מקפיד על מי שביישו. אדם כזה בוודאי משובח יותר ממי שמשיב למחרפיו כגמולם, אך זוהי הדרגה הפחותה. הדרגה הנעלה ביותר היא לשתוק ולקבל הייסורים והבושה באהבה, ללא שום קפידה וכעס, מתוך ידיעה נכוחה כי זהו רצון ה'.

ולפי זה ביאר זקה"ק הרבי מלובלין זי"ע את הפסוק בתהלים 'דום לה' והתחולל לו'. כלומר, מי ששומע חרפתו ודומם לכבוד ה', מפני שזהו רצונו יתברך, עליו אמרו חז"ל 'כל המעביר על מידותיו, מעבירים על כל פשעיו', והריהו נעשה נקי מכל עוונותיו כתינוק שנולד ('והתחולל לו' לשון לידה, כמו 'חולל איילות').

לשמוח ולהודות על הביזיונות

וידועים דבריו של הרמ"ק כי בשעה שאדם סופג ביזיונות עליו להתמלא בשמחה עצומה. זאת לפי שהרי כל אחד צריך לעבור בחייו צער כלשהו לכפרת עוונותיו, מוטב אפוא שהמירוק יהיה בבושה וביזיונות, מאשר בייסורים קשים פי כמה. הגע בעצמך, וכי עדיף לו לאדם לסבול צער בנים, מחלות קשות כשחפת וכדומה, מיתה, לאבד את כספו, גיהינום וגלגולים? רחמנא ליצילן.

אם כן, כמה עלינו להודות ולשמוח על שניתנה לנו האפשרות למרק את עוונותינו באמצעות בושה וביזיונות בלבד, וברור כי עלינו לקבל אותם ברצון ובאהבה.

וכדברים האלו מצינו בספה"ק 'מאור עיניים', בפרשת כי תצא, כי מה שרואים אנו לעתים בני אדם המתקלסים באדם אחר ומשפילים אותו, אין אלו אלא דינים וקטרוגים למעלה שהתלכשו בבני אדם למטה. ולפי זה הוא

עשר הדקות שאתה לא נוותר עליהן.

<< צו השעה >> הפעם יותר מתמיד שותפים לאהל מועד וזוכים!

ליכל שב"ק פרשת שלח תשע"ה, בית שמש

שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען. וברש"י, למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים, לפי שלקתה על עסקי דיבה שהוציאה על אחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר, ע"כ.

וכמה דקדוקים יש כאן א. איך שייך להשוות בין חטא המרגלים לפרשת מרים, והרי מרים דיברה על משה רבנו, רעיא מהימנא, ואילו הם הוציאו דיבה על עצים ואבנים, וכבר שנינו (ערכין, טו, א) אמר רבי אלעזר בן פרטא, בוא וראה כמה גדול כוח של לשון הרע, מנלן ממרגלים. ומה המוציא דיבה על עצים ואבנים כך, המוציא שם רע על חברו על אחת כמה וכמה.

הרי מפורש מדברי הגמרא שהוצאת דיבה על עצים ואבנים נחשבת כ'קל' לעומת אמירת לשון הרע על אדם שהיא חמורה פי כמה וכמה, עד שאפשר לערוך 'קל וחומר' ביניהם וללמוד אחד מחברו. אם כן מהי הטענה כלפי המרגלים על שלא נטלו מוסר ממרים, והרי מה שהיא עשתה היה חמור בהרבה ממעשיהם.

ב. עוד קשה דלהלן בפרשה מצינו 'ויקרא משה להושע בן נון - יהושע', ואמרו חז"ל (סוטה לד, ב) התפלל עליו י-ה יושיעך מעצת המרגלים. וכבר הקשו מדוע התפלל משה רק על יהושע בלבד, ולא ביקש באותה שעה גם על שאר המרגלים שלא ייכשלו בהוצאת דיבה.

ג. בתרגום יונתן בן עוזיאל על פסוק זה תרגם 'כד חמי משה ענוותנותיה קרא משה להושע בן נון יהושע'. ומבואר שענוותנותו של יהושע היא שגרמה למשה רבנו להתפלל עליו שיינצל מעצת רעיו, ויש להבין העניין.

קטונתי - מכל החסדים

ויבואר כל זה בהקדם דברי זקה"ק הרבי מלובלין זי"ע, על הפסוק (בראשית) 'קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך וגו', הצילני נא מיד אחי, מיד עשו, כי ירא אנוכי אותו פן יבוא והיכני אם על בנים'.

וביאר הרבי מלובלין על פי המובא בספר 'חובות הלבבות' (שער התשובה, פרק ח) על אחד מהצדיקים שאמר לתלמידיו: אילו לא היה לכם עוון הייתי מפחד עליכם ממהו גדול מן העוון. אמרו לו: ומה גדול מן העוון? אמר להם הגאווה והחנף, ע"כ.

והיינו שכאשר יודע האדם שיש עברות בידו, כי אז לפחות שמור הוא מן הגאווה, יודע הוא מרת נפשו שאין לו במה להתגאות, חטאתו נגדו תמיד וזהו רווח פורתא עבורו. מאידך, אדם שהוא זך ונקי מחטאים, הריהו בסיכון גדול יותר ללקות בחטא הגאווה.

אכן ישנם עוד דרכים להינצל מהגאווה. אדם שבאים עליו ייסורים ועניות, הריהם משברים את גאוות רוחו והופכים אותו לשפל ונכנע, כמו שכתוב (שמות י, ג) שאמרו משה ואהרן לפרעה 'עד מתי מיאנת ליענות מפני', וברש"י ליענות - להיכנע, והוא מגזרת עני, מיאנת להיות עני ושפל מפניי.

ויש עוד דרך מעולה יותר להינצל מהגאווה, היא ההכרה ברוממות הבורא הגורמת לשפלות האדם בעיני עצמו. זוהי דרכם של צדיקים המכירים בשגב בוראם, יודעים מחד כמה מוטל עליהם עוד לעמוד לעשות נחת רוח לבוראם, ומכירים מאידך כי טרם פרעו מחובם אחת מני אלף, לכן הם נכנעים ושפלים ורחוקים כמטחווי קשת מלהתגאות.

וזהו שאמר יעקב אבינו בתפילתו 'קטונתי מכל החסדים והאמת', החסדים והטובות שאתה משפיע עליי, דרך האמת המאירה את עיני להכיר ברוממותך וגדלותך, הם כשלעצמם גורמים לי להכיר במיעוט ערכי ושפלותי, אין לי אפוא צורך בחטאים או בייסורים ועניות כדי להישמר מהגאווה, ועל כן מבקש אני 'הצילני נא מיד אחי מיד עשו'.

ובזה תינצל

נמצינו למדים דבר נורא, מי שטרם זיכך עצמו והגיע לשלמות הענווה, אפילו הוא צדיק גמור, זך ונקי מכל חטא ועוון, מן ההכרח שיבואו עליו צער וייסורים, או לחילופין ייכשל חלילה בחטא ועוון כלשהו, אך זהו לטובתו - כדי להצילו מן הגאווה שהיא החמורה ביותר ואחריתה מי ישרנו. רק אדם המופשט לחלוטין מכל שמץ של גאווה אינו זקוק לטכסיסים אלו.

ביסוד זה נוכל להבין כיצד נכשלה צדקת גדולה כמרים בחטא כה חמור, להוציא דיבה על אחיה הגדול. יש לומר שמרים טרם הגיעה לשלמות הענווה, וכנשמע מדבריה (במדבר יב, ב) 'האך רק במשה דיבר ה' הלא גם בנו דיבר ה', ועל כן מוכרחת הייתה להיכשל בחטא שיזכיר לה תמיד את מיעוט ערכה ויצילנה מהגאווה העולה בחומרותה על כל החטאים.

נמצא ששורש חטאה של מרים היה הגאווה, אלמלי הייתה לקויה בשמץ של גאווה לא היה לה להיכשל בחטא זה. והנה חטאם של המרגלים אף הוא נבע מאותו השורש, מדת הגאווה, כדאיתא בזוהר הק' (חג קנח, א) שהמרגלים ששמשו כולם כנשיאי ישראל במדבר, חששו שכאשר יעלו לארץ ישראל יעבירו אותם מנשיאותם ומעמדם, ועל כן העדיפו להוציא דיבת הארץ ובלבד שימשיכו לכהן כנשיאים במדבר.

ובזה מיושבות היטב שלושת הקושיות. מובן היטב למה נסמכה פרשת המרגלים לפרשת

מרים, כי המרגלים אמורים היו להסיק מפרשת מרים עד היכן חמורה מדת הגאווה, שהרי כל חטאה של מרים ועונשה באו רק בגלל שמץ הגאווה שהייתה בה, ואם כן היה להם לעשות חשבון בנפשם, לתקן את חולשתם הנוראה בתחום זה, הגאווה ואהבת השררה, ולהתחזק בענווה ובשפלות.

ומובן שפיר מדוע לא התפלל משה רבנו על שאר המרגלים. לפי שהוא הכיר בכולם שהם לקויים בגאווה חמורה, ועל כן סבור היה כי מוטב שייכשלו בחטא כלשהו שיצילם מן הגאווה, מאשר ייכשלו בגאווה עצמה. אבל מאידך, 'כד חמי ענוותנותיה דיהושע' כשראה שיהושע הוא היחיד המופרש מכל סרך גאווה, מיד התפלל עליו שלא ייכשל בחטא, כי הוא אינו זקוק לזה.

ליכל שב"ק פרשת בהעלותך (בהר"ב) תשפ"ג - בארא פארק

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (במדבר ח, ב). ברש"י הק', למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות, ע"כ.

זקני כ"ק אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע דקדק דהנה כאן חלשה דעתו של אהרן על שלא הקריב עם הנשיאים בחנוכת המזבח, משמע שהיה משתוקק וחפץ להקריב קרבנות לפני השי"ת, ומאידך בפרשת שמיני, ביום הקמת המשכן הביא רש"י הק' עה"כ (ויקרא ט, ז) ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך, שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת, הרי שהיה אהרן בוש וירא מלהקריב קרבנות לפני השי"ת, והדברים לכאורה סותרים להאמור כאן.

ותירץ זקני על פי מאמרו של זקני הרה"ק ר' דוד מלעלוב זי"ע"א שכל יהודי צריך שיהיו לו שני כיסים, בכיס האחד יישא תמיד את דברי חז"ל 'בשבילי נברא העולם', דהיינו שישאף להשתוקק להתעלות בעבודת השי"ת ולהתקרב אליו, ובכיס השני 'ואנכי עפר ואפר', היינו לדעת ולהכיר שפלות ערכו לפני השי"ת ולא להרהיב בנפשו ליטול עטרה לעצמו.

ובזה יבואר שאהרן הכהן החזיק בשני אלו הבחינות, דמחז גיסא השתוקק להתקרב ולהתעלות בעבודת ה', דהא 'בשבילי נברא העולם', אך מאידך גיסא היה בוש וירא לגשת, כי החזיק עצמו לעפר ואפר, עכד"ק.

וכ"ק אאמו"ר זי"ע תירץ עוד על שאלה זו, על פי דברי זקני רביה"ק רבי דוד צבי שלמה זי"ע"א, על מה שכתוב בסדר העבודה של יום הכיפורים, שש ועירה דם הפר לתוך המזרק שבו דם השעיר, דיש להבין מה נשתנה עבודה זו משאר עבודות היום שבה היה הכהן גדול שש ושמח ככתוב שש ועירה וכו'.

וביאר זקני הרדצ"ש זי"ע"א דהנה הכהן גדול בכל עבודותיו הק' ביום הכיפורים היה מופרש מן הצבור, לכך כשהגיע לסדר עבודה זו שעירה את דם הפר לתוך המזרק שבו דם השעיר שהוא של ציבור, היה שש ושמח בעבודה זו שבאותה שעה נתערב עם הצבור.

ולפי זה י"ל גבי אהרן הכהן, שביום בו הוקם המשכן נבחר אהרן הכהן לבדו למלאות את ידו בעבודת הקודש הקרבת הקרבנות, ע"כ היה בוש וירא לגשת אל המלאכה ונתעכב מלהקריב הקרבנות, אבל בעת חנוכת המזבח בו נטלו חלק כל נשיאי ישראל, היה אהרן חפץ להיות מעורב עם הצבור בקרבנותיו, ומשלא נטלו חלק לא הוא ולא שבטו, חלשה

דעתו שלא היה עמהם בחנוכה, כי זה היה רצונו של אהרן הכהן להיות מעורב עם שאר ישראל, עכד"ק.

ועלה בדעתי לבאר העניין בעוד דרך, דהנה הרה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין זי"ע מביא להקשות (פרי צדיק, פר' אמור, ד"ה בספר יצירה) בשם רבו הרה"ק מאיזביצא זי"ע למה כהנים לא יברכו כל יום 'שעשני כהן' על קדושתם, כדרך שאנו מברכים 'שלא עשני גוי' על שזכינו להיות יהודים.

והרה"ק האמרי אמת' זי"ע תירץ על זה, דאיתא במכילתא 'ראויים היו כל ישראל לאכול בקדשים עד שלא עשו העגל', והיינו שבאמת כל ישראל ראויים היו להיות להתקדש בכהונה, אלא שמחמת העגל הפסידו מעלה זו, ואם היו הכהנים מברכים ברכה זאת היה זה כמתכבד בקלון חברו, וברכה על חשבון השני אין עושים, עכתד"ק.

והנה איתא (זבחים קב.) ויחר אף ה' במשה וגו' רבי שמעון בן יוחאי אומר אף חרון אף זה נאמר בו רושם, שנאמר 'הלא אהרן אחיך הלוי', והלא כהן הוא, הכי קאמר אני

אמרתי אתה כהן והוא לוי עכשיו הוא כהן ואתה לוי, ומבואר שם שמעיקרא היה משה ראוי להיות כהן אך מחמת מעשה שהיה בעת שחזר למצרים, ניטלה ממנו הכהונה וניתנה לאהרן אחיו.

ועתה יבואר העניין דבשבעת ימי המילואים, כשנקרא אהרן הכהן לגשת בראשונה לשמש בכהונה גדולה ולהקריב קרבנות, אז היה 'בוש וירא' לגשת לעבודה, דהא תפקיד זה היה מיועד מתחילה לאחיו הוא משה רבינו, ואיך יכולים לגשת בשמחה לעבודה כשיודעים שזהו על חשבוננו של יהודי אחר, וכדברי האמרי אמת' שעל דבר שיש בו שמץ של מתכבד בקלון חברו אין עושים עליו ברכה, ועל כן היה בוש וירא.

אבל בחנוכת הנשיאים שכל השבטים הביאו יחד קרבנם ולא היה זה על חשבוננו של שום אדם, אז באמת השתוקק להיות עמם יחד בחנוכה זו, ועל כן חלשה דעתו שלא היה עימם ודו"ק.

קיצור שו"ע

שב"ק קרח כ"ח סיון ה'תשפ"ג

סעיף ז.

אם השעיה דחוקה ואי אפשר להם לכתב שטר עסקא יכולין להתנות כל הדברים הנזכרים לעיל בעל פה.

סעיף ח.

אם מקדים מעות על סחורה יכתבו שטר התר עסקא בענין זה:

מודה אני החתום מטה שקבלתי מאת רבי ראובן וינשטאק מאונגוואר סך מאה זהובים (אסטעררייכישע וואהרונג) להתעסק במעות האלו במכונה (במאשין) שאני מחזיק בכפר ואהאן עד ראש חדש ניסן הבא עלינו לטובה, והרוח שיעלה לערף המעות האלו לאחר נכיון כל ההוצאות יהיה מחצה שלי ומחצה לר' ראובן הנזכר לעיל, וכן חס ושלום ההפסד יהיה חלק כחלק. ומיד בראש חדש ניסן הבא עלינו לטובה, אני מחייב להחזיר לר' ראובן

הנזכר לעיל את הקרן עם חלק הרוח שלו. ולא אהא נאמן לומר הפסדתי, אלא ברור על פי שני עדים קשרים ועל הרוח לא אהא נאמן פי אם בשבועה. אך זאת התנה בינינו, שאם ארצה בראש חדש ניסן הבא עלינו לטובה לתן לר' ראובן הנזכר לעיל בעד הקרן וגם בעד חלק רוח שלו סך חמש מדות ספירט (שפיריטוס), אזי אין לו עלי עוד שום תביעה יותר. וכל דין תורת נאמנות לבעל השטר אף לאחר זמן הפרעון, וקבלתי שכר עמלי.

אונגוואר, י"א תשרי תרל"א לפרט קטן.

שמעון בלומענטהאל. בפנינו עדים:

לוי בלוישטיין. יהודה הלוי טויב.

סעיף ט.

אם הנותן רוצה שהמקבל יתן לו שטר חוב פשוט ואמיץ כחק המדינה, בכדי שאם המקבל יסרב מלפרע או ימות יהא נקל לו לגבות מעותיו על ידי ערפאות, אלא שבעל

ג' סעיפים בכל יום
כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פה הם מתנים שהמעות האלו הן בתורת עסקא, לא מהני, ואפלו אם השטר אינו אלא על הקרן לבד, דכיון שהנותן יכול לגבות כל המעות בשטר חוב שבנידו אפלו אם יהיה הפסד ברור אסור. ואפלו אם המקבל מאמין להנותן והוא אדם חסיד, מכל מקום לא מהני. ואפלו אם המקבל נותן להנותן גם שטר עסקא שכתוב בו כי המעות שנתתו בשטר חוב הן בתורת עסקא, גם כן לא מהני, דאפא למיחש שמא הנותן או יורשיו יעלימו אחר כך את שטר העסקא ויגבו בשטר החוב, ואין התר לזה אלא שישלשו את שטר העסקא ביד שלישי, או שהנותן יחתם את עצמו על שטר העסקא ויהא מנח ביד המקבל או שיקתבו על שטר החוב שהוא על פי אפן המבאר בשטר עסקא, או לכל הפחות ייחדו עדים ששטר החוב הוא בתורת עסקא, ובכל אפנים אלו אפלו אם נכלל בשטר החוב הקרן עם הרוח, שפיר דמי.

קיצור שו"ע ג' סעיפים בכל יום כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בעז"ה ייצא לאור חוברת מאירת עיניים
לחודש תמוז הבעל"ט
קח זכות ותרום לזיכוי הרבים

למאות הלומדים בכל יום בקיצור שו"ע לשמחות, לברכה ולהצלחה, לזש"ק או לע"ג, בעלות של 500 ש"ח ליום.

לתרומות: בנדרים פלוס, או אצל הרב אהרן לוסטיג

משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שוה"ט כ' סיון תשל"ג - עיה"ק ירושלים יא"צ של אמו הרבנית הצדקנית מרת חנה רייצא ע"ה

מגזי הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א מחשובי החסידים ומעתיקי השמועה בחצה"ק

תורת אמן

אמר: מכבדה בחייו מכבדה במותה³, און וואס איז דער כיבוד אם? אז מגייט אין א גוטע וועג (ומהו הכיבוד? כאשר הולכים בדרך טובה)

עניין של שמן זית

אח"כ אמר: זקני רביה"ק הרדצ"ש זי"ע אמר, 'אז מען צינדט א שמן זית לעמפל פאר א נשמה, איז דאס אזוי וי מגיט א דארשטיקער א גלאז וואסער - כשמדליקים נר של שמן זית לנשמה הרי זה ככוס מים לנפש צמאה'.

וסיים: בארן זיידן האט מען נאך געזעהן א עניין פון שמן זית (אצל זקני עוד ראו את העניין של שמן זית).

אישה צדקנית

אחר כך אמר: דער זיידע האט איהר גיהאלטן פאר א צדקנית און זי איז געווען א צדקנית (זקני רביה"ק הרדצ"ש זי"ע החזיק את אמי ע"ה לצדקנית ואכן היא הייתה צדקנית).

זי האט געהאט א סאך 'תעניות חלום'⁴, א פאר מאל אין וואך, דער טאטע זי"ע האט מיר דערציילט אז אין מיין וואך נאכט האט די מאמע ע"ה געחלומ'ט אז זי זעהט אסאך מענטשן גייען און אינמיטן האט זי געזעהן א מענטש מיט א הייליגע צורה, האט זי גיפרעגט ווער איז דאס, האט מען איהר געזאגט אז דאס איז רבי מרדכי לכוביצ'ר זי"ע, וסיפרה את

1 הדברים נכתבו בשעתו תיכף לשמיעתן, כל מקום שנאמר כאן אד"ש הכוונה לרבינו ה'ברכת משה' זי"ע. תוכן ההערות מפי הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א.

2 מדי שנה בכ' סיון, יא"צ של אמו הרבנית ע"ה, היה רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע מגיע לירושלים והיה מתפלל מעריב בבית מדרשו ולמחרת היה הולך לבית אחיו הגדול הגה"צ ר' פינחס חיים בירדמן זצ"ל שם היו עורכים מניין של שחרית והיה רבינו שומע שם קדושה וברכו ואומר קדיש על אמו, ולאחר התפילה היה יושב ומשוחח עם אחיו שיחות נפלאות ומלאות חן על אבותיהם הקדושים.

יש לציין שבמנהג זה אחז רבינו גם לפני תשכ"ז, כשלא ניתן היה לעלות על הר הזיתים שהיה עדיין בידי הירדנים ולמרות זאת היה מגיע לירושלים ליום היא"צ, והולך לבית אחיו רבי פינחס חיים כני"ל, וזכורני ששנה אחת באותן שנים עלה להר ציון על גג הבניין של קבר דוד המלך והביט עם משקפת אל הר הזיתים לראות את הציון של אמו.

שנה אחת בבוקרו של יום כ' סיון פנה רביה"ק לכמה מהבחורים ואני בתוכם וביקש מאיתנו

החלום לזקני רביה"ק הרדצ"ש זי"ע, האט דער זיידע געהייסן מיר א נאמען געבן נאך איהם.

(אמי ע"ה הייתה מתענה לעתים קרובות 'תענית חלום', ולפעמים התענתה כמה פעמים בשבוע אחד, וסיפר לי אבי רביה"ק הרשנ"ג זי"ע שבליל ה'וואך נאכט' שלי חלמה אמי ע"ה שהיא רואה קהל גדול של אנשים מלווים יהודי בעל צורה קדושה, ושאלה מיהו, וענו לה שזהו הרה"ק רבי מרדכי מלכוביץ זי"ע, למחרת סיפרה את החלום לזקני רביה"ק הרדצ"ש זי"ע⁵ והורה להוסיף לי גם את השם 'מרדכי' על שם הרה"ק מלכוביץ).

שלי ושלכם שלה היא

דער טאטע זי"ע האט געזאגט אז זי האט א חלק אין זיין עבודה, איך געדענק ווען איך בין געווען א אינגל, דער טאטע זיין עבודה איז געווען א גיוואלד, אין דער פריא פלעג ער גאר נישט טועם זיין, ער פלעגט גיין אין בית מדרש אין שטוב פון בית האר"י⁶, און מיטאג פלעג מיר די מאמע שיקן א גלאז קאווע מיט מילאך אין שוהל⁷, און דערנאך פלעג ער אהיים גיין און ער פלעג זיך לייגן א האלבע שעה, און מיר די קינדער האבן זיך געשפילט און די מאמע האט אונז אן געזאגט מיר זאל זיין שטיהל, און זי אליין האט זיך ארום געדרייט אן פאנטאפל, אויף די פיס כדי זי זאל נישט מאכן קיין רעש, כדי ער זאל קענען ממשיך זיין אין זיין עבודה⁸.

(אבי, רביה"ק הרשנ"ג זי"ע אמר על אמי ע"ה להמתין לו כי ברצונו להתפלל שחרית במניין, היה זה דבר יוצא מן הכלל שכן תמיד בימי הילולא היה רבינו עובר לפני התיבה רק במנחה ומעריב, ואכן חיכינו עד שיצא רבינו לתפילת שחרית בשעה מאוחרת מאד והתפלל לפני העמוד מתחילה ועד סוף, לאחר התפילה ערך 'לחיים טיש' ואמר אז 'א שארפער ווארט': 'דער טאטע וועט מיר פארשטיין, די מאמע נישט אזוי - אבי זי"ע בוודאי יבין אותי וידון אותי לכף זכות על שאינני עובר לפני התיבה ביא"צ שלו בתפילת שחרית, אך אמי ע"ה לא כל כך תבין אותי, לכן השתדלתי לפחות פעם אחת להתפלל שחרית לפני העמוד ביום הארציטי שלה'.

3 ע"פ מאמר הגמ' קידושין ל"א.

4 הרבנית הצדקנית מרת שיינה עלקא ע"ה, אשת רביה"ק הרא"מ זי"ע הייתה תמיד שרויה בשמחה ופעם ראתה את נכדתה הרבנית חנה רייצא ע"ה בבוקר עם פנים נפולות ואמרה לה בבדיחותא "בוודאי היה לך חלום הלילה", והוסיפה מיד בצחות כדי להגית את דעתה "בעל החלומות בא אליי בלילה, אמרתי לו איתי אין לך עסקים לך לך לנכדתי חנה רייצא".

שיש לה חלק בעבודתו, זכורני בהיותי ילד, עבודת ה' של אבי זי"ע הייתה נוראה, בבוקר לא היה טועם כלום לפני התפילה, והיה הולך לבית הכנסת אשר בבית האר"י בעיר העתיקה בירושלים, שם היה עובד את בוראו, בשעת הצהריים הייתה אמי משגרת עמי כוס קפה עם חלב לאבי זי"ע והייתי מביא לו לביהמ"ד להחיות נפשו.

לאחר מכן היה אבי זי"ע חוזר הביתה והיה נשכב לנוח כחצי שעה, באותה שעה הייתה אמי ע"ה מזהירה את הילדים לבל ירעישו ויפריעו לו לישון, והיא עצמה הייתה מתהלכת ללא נעלי בית לרגליה כדי שלא להרעיש בהליכתה, למען יוכל בעלה לנוח ולהמשיך בעבודת ה' שלו).

עניין עם נשמות

אח"כ אמר: את העניין עם נשמות עוד ראינו אצל זקני רביה"ק הרדצ"ש זי"ע. לאבי, רביה"ק הרשנ"ג זי"ע, היה גיס הרה"ח ר' העניך כהן ז"ל שאשתו הייתה אחות אמי הרבנית מרת חנה רייצא ע"ה, אביו של ר' העניך היה הרה"ח ר' כתריאל כהן שאף הוא גר בירושלים.

פעם עבר זקני רביה"ק הרדצ"ש להתגורר בדייה אחרת ור' כתריאל זה נכנס לגור בדירתו הקודמת, באחד הימים הגיעה אליו נשמה וביקשה שייתן לה תיקון, אמר לה ר' כתריאל 'רבי דוד כבר לא גר כאן', וביקשה ממנו הנשמה שיוליך אותה לבית רביה"ק הרדצ"ש.

5 ופעם התבטא רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע, זקני רביה"ק הרדצ"ש לא עשה עניין מחלומות, אך אל החלומות של אמי ע"ה כן התייחס בכובד ראש).

6 בירושלים בעיר העתיקה היה בית מדרש ששכן בבית שבו כפי המקובל נולד רבינו האריז"ל. פעם התבטא רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע בשוה"ט כ' סיון, "בית הכנסת האר"י הציל אותי - דער שטוב פון ר"י האט מיר א מאל געראטעוועט", וסיפר שפעם בצעירותו הלך עם ש"ב הרה"ח ר' יהושע הורביץ ז"ל ב'שבועי של פסח' אל הרה"ק רבי מוטלה מראחמיסטרייווקא זי"ע שגר מחוץ לחומות, ובחזור כשעברו בסמטאות העיר העתיקה התחולל בדיוק פוגרום והערבים השתוללו, רביה"ק מיהר ורץ לתוך בית האר"י ולשם משום מה לא נכנסו הערבים, וכך ניצל.

7 פעם סיפר רביה"ק ה'ברכת משה' שאביו רביה"ק הרשנ"ג זי"ע נתן לו לשתות את שיירי הכוס ו'היה לזה כל הטעמים', ס'האט געהאט א באטאמט'ע טעם.

8 היה רביה"ק מספר על טוב ליבה המופלא של אמו מרת חנה רייצא ע"ה שבשבתות מלחמת העולם

וסיפר עוד מהרה"ח ר' ליפא רובין ז"ל, שאביו (שנפטר) בא אליו כמה פעמים בחלום ושאלו למה אינו מעלה את אמו (שהייתה בחיים) מחוץ לארץ, אך הוא לא עשה מזה עסק. באחד הימים כשבא לבית המדרש שאל אותו רביה"ק הרדצ"ש "למה אינך מקיים כיבוד אב ומעלה את אמך לארץ ישראל?" ונבהל ר' ליפא מאוד כי חשב שמא רבינו מרמז לו שאמו כבר נפטרה ל"ע, אך מיד פירש רביה"ק הרדצ"ש 'הכוונה שתעלה אותה בחיים'.

וסיים עוד הפעם: בארן זיידן האט מען נאך געזעהן א עניין פון נשמות - אצל זקני עוד ראו את העניין של (תיקוני) נשמות.

נס פמוי מן העין

אח"כ אמר: ביי א סאך דערציילט מען דאס, נאר ביי איהר האט מען דאס געזעהן, ס'האט זיך געהאלטן אין איין גיסן ביז איינער האט איבער גערעדט, כד השמן לא תחסר, האט זיך דאס אויף געשטעלט, אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין.

(על הרבה מספרים דברים כאלו, אך אצל אמי ע"ה ראו זאת בפועל, שהיה נשפע ונמוג מהכלים הרבה ללא הפסקה (ע"ד מאה"כ 'כד הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר') אך כאשר מישוה החל לשים לב לכך ולהסב את תשומת הלב לנס זה, מיד נעצר השפע, שכן 'אין הברכה שרויה אלא בדבר הסמוי מן העין').

לעמוד להשיג את ארץ ישראל

אח"כ אמר: זקני רביה"ק הרא"מ זי"ע אמר על הפסוק 'שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען', שארץ ישראל היא בחינת הכנעה (כנרמז בשם כנען), וכמו כן ארץ ישראל היא גם בחינת ראייה, וכדי להשיג זאת צריכים בחירה, וכדי לנצח את היצה"ר צריך צריך האדם לעזרתו ית' כאמרם ז"ל 'אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו'.

וזהו 'שלח לך' ואמרו חז"ל 'לדעתך, שהיו צריכים כאן לב' העניינים, מחד גיסא היו צריכים לעמוד על זה מתוך בחירה, מ'דארף הארווען אויף דעם, והיינו 'לדעתך', ואף על פי כן היה גם ציווי, כי 'אלמלי הקב"ה עוזרו אינו יכול לו'.

השנייה השתוללה בירושלים מגיפת 'פלעק טיפוס - טיפוס הבהרות', ובשכנותם התגוררה אישה מעדת בני תימן שנדבקה במגיפה זו ואיש לא העז להיכנס ולסעדה על ערש דווי, אך אמו לא יכלה לעמוד מנגד ונכנסה לביתה וסעדה אותה וטיפלה בה במסירות, עד שלבסוף למרבה הצער נדבקה בעצמה במחלה זו ומזה ל"ע נסתלקה לעולמה.

ומדי דברנו על תקופת המגיפה במלחה"ע הראשונה, אביא בזה ב' עובדות על רביה"ק הרדצ"ש

הגה"צ ר' דוד מינצברג זצ"ל, נו"ג לרבוה"ק, היה מספר שבמלחמת העולם הראשונה הציבור פחד מאוד ממי שנחלה ב'פלעק טיפוס' ואף אחד לא רצה לטפל בחולים, אך הגה"צ ר' דוד מינצברג עצמו היה מהיחידים שהעזו לטפל ביהודים שנדבקו במגיפה, עד שבאחד הימים נדבק בעצמו במחלה והרגיש שמצבו הולך ומידרדר, מה עשה? שלח

קדושי ת"ח ת"ט

אחר כך אמר: היום, כ' סיוון, הוא גם כן היא"צ של הקדושים מגזירות ת"ח ות"ט, הרה"ק ר' שמשון אוסטרופולער והרה"ק ור' יחיאל מיכל מנעמירוב הי"ד. ואמר: אין משיח בא אלא בהיסח הדעת, זיי האבן געזעהן, היינט זעהט מען גאר נישט (הם ראו, היום לא רואים מאומה).

ה'משה' של הדור

אחר כך דיבר מקארלין, ואמר: כל הצדיקים אהבו את ארץ ישראל אך הרה"ק ה'בית אהרן' בייחוד - דער אלטער רבי באזונדער. וסיפר ששמע מאביו רביה"ק הרשנ"ג זי"ע שכאשר היה בקארלין אצל הרה"ק הינוקא זי"ע...

והפסיק אד"ש ואמר דהנה כתוב 'ואתחנן אל ה' וגו' עלה ראש הפיסגה וראה', ואמרו חז"ל 'שראה משה את כל ארץ ישראל, ואיתא 'אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא'.

והמשיך לספר שאביו זי"ע ראה את ה'ינוקא' זי"ע מניח את ראשו על ידיו לזמן מה, אחר כך הגביה את ראשו ואמר שראה עכשיו את כל ארץ ישראל עם כל סמטאותיה - 'מיט אלע געסאלאך'. וסיים ער איז געווען דער משה פון דעם דור - הינוקא זי"ע היה ה'משה' של הדור.

צדיקי ארץ ישראל

אחכ אמר בשם זקינו רביה"ק הרא"מ זי"ע: ווען די רעביס האבן געוואוסט אז די גאנצע גרויסקייט זייערע קומט פון די רעביס פון ארץ ישראל וואלטן זיי זיך אנדערש מתחשב געווען מיט די ארץ ישראלדיגער אידן - אילו ידעו הרב"ס בחוץ לארץ שכל מעלתם מגיעה מכוח הרב"ס שבארץ ישראל, אזי היו מתחשבים אחרת לגמרי ביהודי ארץ ישראל.

תפילה מגן עדן

אח"כ סיפר מהרה"ק ר' שלמה מזוועהיל זי"ע שהיה 'איש אמת' וסיפר ששמע פעם בחלומו קול של אחד מתפלל בקול נעים ושאל בחלום איפה זה, אמרו לו ליד שער גן עדן, לא רחוק מבינתך, והלך הרה"ק מזוועהיל בכל בתי הכנסת בירושלים ולא שמע מאומה, עד שבא

שליח אל הד"ר וולאך מביה"ח שערי צדק לומר לו במילים אלו: 'ר' דוד מבקש בקבוק אלכוהול של תשעים ושש אחוז'.

ידע הגה"צ ר' דוד שאם יבקש בשמו של רביה"ק הרדצ"ש לא יוכל הד"ר לסרב לבקשתו, למרות שאלכוהול נקי היה באותם ימים בירושלים מצרך יקר המציאות ממש. לכן בדווקא הורה לומר לד"ר וואלך 'ר' דוד מבקש', בידעו שהד"ר יפרש זאת כבקשה מאת רביה"ק הרדצ"ש, שכן בירושלים באותן שנים כשאמרו 'ר' דוד' הבינו כולם שהכוונה לרביה"ק הרדצ"ש זי"ע (אם כי כוונתו, במקרה זה, הייתה לרבי דוד מינצברג עצמו).

ואכן הד"ר וואלך הבין שכוונתו לרביה"ק הרדצ"ש, ובשמעו את שמו קם ומילא את מבוקשו והוציא מגנזיו בקבוק אלכוהול שלם ושלח לו. הגה"צ רבי דוד נטל את הבקבוק ושתה אותו עד תומו ולאחר מכן ישן במשך שלושה ימים ברציפות וקם בריא

לבית מדרשו של אבי רביה"ק הרשנ"ג זי"ע ושמע את קולו מתפלל, ונענה "זהו הקול ששמעתי בגן עדן".

זהירות מתולעים

אחכ אמר על עצמו שבילדותו היה איסטניס גדול, ולא אכל כמעט שום דבר עד שפעם ראה בספר השל"ה הק' שצריך להשגיח על כל מאכל מתולעים, ושכח מכל האסטניס שלו והתחיל לדקדק רק בעניין התולעים.

וסיפר מהגה"ק ר' חיים יוסף מסטרופקוב זצוק"ל שבסעודה שלישית היה יושב בחשיכה, והיו מביאים לו לאכול סוג של גרויפן (גריסים) שהיה בו הרבה תולעים, והוא היה אוכל מזה אבל ציווה לחסידים שלא יאכלו מזה שיריים, ואמנם אח"כ ראו שכל אלו שהשאיר היה בהם תולעים.

וכן סיפר מזקנו רביה"ק הרדצ"ש זי"ע שהיה אוכל ביצים בלי לראות אם יש בהם דם, וסיים: דאס קען איך אויך נישט זיי האבן אלעס געקענט און ווער קען זיך צו גלייכן צו זיי - גם דבר זה הוא למעלה מכוחי, הם היו יכולים הכול, אך מי יכול לדמות עצמו אליהם.

לא כן

אחר כך אמר בשם זקינו רביה"ק הרא"מ זי"ע שאמר על הפסוק 'ואתה לא כן נתן לך ה' אלוקיך נביא מקרבך', שהקב"ה נתן לצדיק את הכוח לומר לא וכן, כי צדיק גוזר והקב"ה מקיים, הקב"ה גוזר וצדיק מבטל, וזהו 'לא כן נתן לך ה' אלוקיך', היינו שהקב"ה נתן לנו את הצדיק.

ואמר איך האב פארגעסן וואס איך האב געוואלט זאגן - שכחתי מה שרציתי להוסיף בזה, והזכיר את מאמר ה'בית אהרן' זי"ע 'חפציך אסורים, וואס עס ווילט זיך טאר מען נישט, מה שהאדם חפץ ומשתוקק אליו זה אסור בשבילי, וסיים: איך האב געוואלט זאגן מער זאל זיי אזוי גוט - רציתי לומר יותר אך יהיה טוב כך.

כזית בקראקא

אחר כך דיבר מעניין כזית ואמר שבקראקא אמרו ששיעור 'כזית' הוא כמו עץ של זיתים (א כזית מיינט מען אזוי ווי א זייתונע'ס בוים).

ושלם. כשיצא לרחובה של עיר פגש אותו רבינו הרדצ"ש וטפח על שכמו בחביבות ואמר לו "דוד איך האב דיר געראטעוועט - דוד, אני הצלתי אותך"...

ועוד מעשה: בימי הפלעק טיפוס' שלח רביה"ק הרדצ"ש את הגה"צ ר' דוד מינצברג שילך לד"ר וואלאך ואמר לו שייבקש ממנו את הבקבוק שנמצא בארון פלוני, במדף מסוים. הד"ר שמע את בקשת רבינו ומיהר למלא אותה כלשונה, הלך והביא לו את הבקבוק המסוים הזה, רביה"ק נטל את הבקבוק ונתן אותו לחולה שנדבק במגיפה והנה כעבור כמה ימים קם החולה והבריא, הדבר התפרסם במהירות וכל ירושלים דיברה בהתפעלות שהנה 'נמצאה התרופה לטיפוס' ומיד באו אל הד"ר וואלך לבקש ממנו תרופה זו, אך כשבאו לד"ר וואלך השיב להם בפליאה שאינו יודע על מה הם מדברים, הוא לא זוכר שטיפס אל הארון, ולא זוכר שנתן איזה תרופה, ויהי לפלא.

הצוואה קוימה...

ויהי אחר המבול.

מלחמת העולם השנייה הסתיימה. האודים המוצלים מאש, שרידי המלחמה, החלו מתקבצים במקומות שונים וביקשו לשקם את חייהם ולהגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

במדינת גרמניה עצמה, התאסף קיבוץ גדול של פליטים במחנה פעלדאפינג בראשותו של הרבי מצאנז זי"ע"א, שעמד בראש ארגוני הצלה יהודיים, הן בבחינת "יקרא דחיי" - להפיח בניצולים רוח חיים ותקווה, והן בבחינת "קרא דשכבי" - ללקט את גופות הנפטרים ולהביאם לקבר ישראל.

הרב החסיד אברהם אביש האגר מווישאווה, צאצא לבית ויז'ניץ, היה אחד מניצולי השואה שעשה כל שביכולתו לעזור לרבי מקלויזנבורג במלאכתו הקדושה.

מחנה פעלדאפינג היה מלא כאמור בניצולים יהודיים רבים, ששרדו את השואה כל עוד הנשמה באפס. גופם היה עור ועצמות וחלוש מכדי להתמודד עם מחלות ומגיפות.

מגיפת הטיפוס היתה רק אחת הצרות שתקפה את היהודים בפעלדאפינג וכמה מהם שבקו חיים. (אחד מן הנדבקים היה כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זי"ע"א אשר לקה בטיפוס בעצמו, אך בחמלת ה', הותירו לפליטה להחיות עם רב).

כיון שכך קרא הרבי לרבי אברהם אביש וביקש ממנו לבוא עמו כדי לקדש שטח עבור "בית החיים" לנספים הראשונים במגיפה.

לא ידע ר' אביש כי הוא בעצמו יזדקק למקום. הוא, שמסור היה לאחיו היהודים לעזור ולטפל בכל דבר נצרך, לא היה עמיד כנגד נגיף הטיפוס, ובאמצע פעילותו הענפה למען הניצולים נדבק אף הוא מן החולים, חלה בטיפוס ולאחר כמה ימים הסתלק לבית עולמו ביום השני של חג השבועות תש"ה. (באותו יום נפטרו 25 חולים במחנה! כשחזר בנו הבחור בן ה-16 ר' אלעזר האגר מתפילת יו"ט, הופתע לגלות כי מיטת אביו ריקה. לשאלתו 'היכן אבי', הפנה אותו אחד האחים לחפש בחוץ בחדר המתים... "היה זה הרגע המחריד יותר מכל השואה, לעבור על 25 גופות כדי לגלות את אבי המנוח ביניהם!" סיפר לימים ר' אלעזר ז"ל).

לאחר החג נערכה הלוויתו בהשתתפות הרבי מצאנז וחברי ארגוני ההצלה. בלב נשבר קברוהו יחד עם כל הנפטרים בחלקה הטריה בבית העלמין בפעלדאפינג, שזה זמן לא כביר קידשוהו יחד עם המנוח.

כעבור 62 שנה...

השנה היא שנת תשל"א. בחדר ההמתנה של הרבי בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ ממתין קהל

רב להיכנס לקודש פנימה. איש איש ובקשתו, כל פונה ומשאלות לבו. זה זקוק לישועה ורעהו - לברכה.

החסיד ר' חיים שכטר שישב שם והמתין יחד עם כולם, היה זקוק לעצה...

לא עובר זמן רב, והמשב"ק מזמן את ר' חיים להיכנס לקודש פנימה.

ר' חיים נכנס בדרך ארץ ומתחיל להשיח את מצוקת לבו:

חמי החסיד ר' פישל וועג ז"ל מטעמעשוואר התגורר לאחר המלחמה בעיר וואסראלפינג בגרמניה. בשנת תש"ח נפטר חמי ר' פישל בעיר מינכן בעקבות סיבוכן של ניתוח שבר קטן ושם נקבר. לפני הניתוח ערך חמי שהיה אז בן 42 בס"ה, צוואה, ובה כתב כי אם חלילה לא יקום מהניתוח (!), עז חפצו להיקבר בבית העלמין אשר במחנה פעלדאפינג, ליד ידידו הטוב החסיד רבי אברהם אביש האגר ז"ל, עמו למד בחברותא בישיבת ווישווא.

אומר לרבי את האמת, לא הייתי אף פעם בקבר חמי, וגם לא כל בני המשפחה, צאצאיו הרבים המתגוררים בארץ הקודש. אין לנו שום רצון ואפשרות רגשית לנסוע לגרמניה. אבל, חשבנו, אדורבה, במקום לנסוע לגרמניה הארוכה, נביא את אבינו אלינו ונעלה את עצמותיו לארץ הקודש. דא עקא, צוואתו שכתב ובה הביע את רצונו להיות קבור ליד הרב האגר בפעלדאפינג מעכבת אותנו...

הרבי הזקן בעל ה"אמרי חיים" התבונן בר' חיים, ולנגד עיני רוחו עוברת דמותו של אותו חסיד מופלא ר' אברהם אביש האגר עת היה מסתופף בימי השלווה, טרם ירד מבול הדמים לעולם, בצלו הקדוש של אביו הרה"ק בעל אהבת ישראל בגרוסוורדיין.

"שמע נא! זה לא דבר פשוט", ענה האמרי חיים. "אמנם שמעתי מכנו של ר' אביש, ר' אלעזר מארה"ב על רצונו להעלות את אביו לארץ ישראל. ועם כל זאת ברצוני להתייעץ בנושא עם בני הגה"צ רבי משה'לה - רב הקהילה (ה"ה כ"ק מרן האדמו"ר ה"ישועות משה" מוויז'ניץ זצוק"ל).

כאשר נכנס הרב לחדר אביו הרבי ושמע את הסיפור, ענה על אתר:

"לר' אלעזר מארה"ב יש בן הלומד פה בארץ בישיבת "טשעביץ", בירושלים. הבחור הנ"ל אכן קרוי ע"ש זקנו: אברהם אביש. הצעתי: שהרב שכטר יאתר את הבחור מטשעביץ ודרכו יצור קשר עם בני משפחתו בארה"ב.

אם גם משפחת האגר תרצה להעלות את עצמות אביהם לארה"ק - מה טוב. אפשר לעשות 'עסקת חבילה', ושני הידידים ימשיכו הלאה לשכון בצוואה, סמוכים איש לרעהו פה בארה"ק. אם לאו, ובני משפחת האגר לא ירצו להעלות את אביהם ארצה, יעשו שאלת חכם

בקשר לצוואה".

רבי חיים שכטר שענין העלאת עצמות חמיו נגע לליבו - לא המתין הרבה, ובאחד הימים הבאים הוא מגיע לישיבת טשעביץ, מאתר את הבחור אברהם אביש האגר (כיום ראש הכולל להוראה "קהלת יעקב" דחסידי פאפא, ומחשובי הרבנים הגאונים והת"ח המופלגים בירושלים), ומעלה בפניו את הנושא כולו.

"ידוע לי כי לאבי יש רצון להעלות את קבר אביו ארצה, אך הוא עדיין כלל לא החל לטפל בנושא. אני מוכן לדבר על כך עם אבא בטלפון", עונה הבחור.

ר' חיים רומז לו שהדבר נחוץ לו ולא ידחה את הדבר.

כיום, כאשר שיחות מארץ לארץ הן ללא מגבלה, ואפשר לדבר שעות בטלפון, קווי וסלולארי, כמה מוזר להזכיר כי באותם ימים, לפני חמישים שנה, מכשיר טלפון בישראל היה מצרך נדיר, אותו יש רק לאנשים חשובים. אפילו שיחות פנימיות בארץ לא היו ענין של מה-בכך, קל וחומר שיחות טרנס-אטלנטיות, מיבשת ליבשת. כאשר בחורי הישיבה הלומדים בארץ בקשו להתקשר להוריהם בארה"ב, היתה זאת שיחה של כמה שניות. "אבא, אמא, ב"ה הכל בסדר, מה שלומכם, גוט שאבעס", ובכך נגמר הענין. את כל היתר היו משלימים במכתבים הכחולים "דואר אויר" וגם בהם לא האריכו יתר על המידה...

מיודענו הבחור אביש האגר מבין את חשיבות הענין ומחליט להתייעץ בראש הישיבה, הגאון המפורסם רבי ברוך שמעון שניאורסון זצ"ל. (השבוע ביום ד', כ"ה בסיוון, יחול יום השנה ה-22 להסתלקותו בתשס"א).

ראש הישיבה שומע את השאלה, ותגובתו המיידית: בוא תעלה לביתי ותדבר עם הוריך משם.

הבחור הולך אל ביתו של ראש הישיבה. אותו בית קטן ספוג כולו בתורה.

חדר סלון בכניסה, בצד שמאל חדר ספרים עם שולחן קטן עמוס בקלסרים ובערמות של דפדפות עם חידושי של ראש הישיבה. על הקיר הסמוך תלויות שתי תמונות: תמונת זקנו הרה"ק מהורנסטייפל, ותמונת חותנו גאב"ד טשעביץ. שם בחדר הספרים היה מכשיר הטלפון.

ראש הישיבה הכניסו לחדר הספרים ויצא מהחדר בעדינות נפשו כדי לתת לו פרטיות מלאה.

הבחור מתקשר לאביו ומספר לו את כל הענין. ר' אלעזר האגר מסכים להעלאת הארונות ארצה, אך בתנאי קודם למעשה: לשאול את פיו של כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג (המתגורר באותם ימים בנתניה).

השיחה היקרה התארכה כדי רבע שעה, ובסיומה, כשיצא החוצה, ביקש הבחור לשלם את עלותה. אך ראש ישיבת טשעבין סירב בתוקף, ובחיוך נלכב ליוה אותו החוצה.

מירושלים לנתניה. הבחור נוסע לקרית צאנו בנתניה לקיים מצות אביו ולשאול את פי הרבי מה ואיך לעשות בנידון.

כמו תמיד, ישב הרבי בחדר הספרים שלו, ערימות ספרים גבוהות הסתירו את פניו כשהיה שקוע בים התלמוד, תרתי משמע.

לפתע הבחין הרבי באורחו, ומיד האיר פניו אליו וקבלו בצהלה.

לאחר ששמע את שאלתו, נענה הרבי ואמר: "אך לפני שעה אחת התקשר אלי יהודי מארה"ב. הוא שאל בענין העלאת ארון אביו שנפטר זה עתה בארה"ב. ענית לו שאיני מסכים עקרונית להעלות נפטרים לארץ ישראל. זו היתה תשובה בשבילו, אבל לך אני אומר - הטעים הרבי - כי מהארץ הארוכה (פון די פארשאלטענע לאנד) דייטשלאנד, המצוה היא מה שיותר מהר להוציאם משם.

כעת החל ההליך המבצעי של בקשת רישיונות מאת ממשלת גרמניה, ממשרד הבריאות ומכל יתר הגורמים המעורבים בענין. בדרך כלל זה מבצע לוגיסטי לא קל ולא פשוט.

ר' יוסף אליפנט (השם שונה), העובד בחברא קדישא, ויש לו ידע בנושא מתוקף תפקידו, נתבקש ע"י המשפחה לנסוע לגרמניה ללקט את העצמות ולטפל בכל צדדי הנושא המורכב עד לקבורתן פה בארה"ק.

צעד ראשון: ר' יוסף מתקשר לארה"ב לר' אלעזר האגר ומבקש ממנו פרטים על בית העלמין בפעלדאפינג והיכן החלקה של אביו. ר' אלעזר הפוקד מדי פעם את קבר אביו, מתאר לו את המיקום המדויק.

צעד שני: ר' יוסף מכין ארונות קבורה עבור עצמות הנפטרים והעפר מסביב, הוא נוטל עמו גם כלי עבודה.

צעד שלישי: ר' יוסף נוסע לגרמניה.

עם בואו לעיירה פעלדאפינג שם פניו לבית החיים. תיאורו של ר' אלעזר היה מדויק, והוא מצא מיד את קברו של אביו הרב אברהם אביש האגר. מחצית מן העבודה כבר הסתיימה.

כעת לא נותר לו אלא למצוא את הקבר הסמוך שבו טמון ר' פישל וועג. הוא פונה לצד ימין ורואה על המצבה שם אחר. פונה לצד שמאל

והנה, ר' פישל וועג אינו נמצא לא כאן ולא שם. הוא בדק, אולי יש מצבה שבורה או אפילו חלקה ריקה שיכול להתפרש שהמצבה נפלה שם, או קבר שנהרס. אבל כל הקברים שראה - עומדים איתן ללא מפולת, ולא מסתבר כי מישהו החליף בטעות את המצבות. הוא מביט סביבו ועובר מקבר לקבר בכל השורה אך למבוכתו אינו מוצא את השם המבוקש.

בלית ברירה החל ר' יוסף לעבור מקבר לקבר בכל שטח בית הקברות של פעלדאפינג. אמנם הוא אינו כה גדול, אבל בכל זאת היתה זו טרחה מרובה ומלאכה לא נעימה. וכך עבר את כל בית החיים ולתדהמתו ולצערו אין זכר לשמו של ר' פישל ז"ל.

ר' יוסף עומד שם בין שבילי בית העלמין אובד עצות. פתאום עולה בדעתו מחשבה, אולי ר' פישל קבור בכלל במינכן, מקום פטירתו. יתכן שקברוהו בבית העלמין היהודי של מינכן ואת הצוואה מצאו רק כמה ימים לאחר מכן. מאן יימר שהביאוהו לכאן... ושאלה נוספת מתעוררת לה בעקבות קודמתה: מה יעשה עם קברו של הרב האגר? הרי אם לא מצא את קברו של ר' פישל, ושני הידידים לא נקברו בשכנות, הוברר הדבר למפרע כי אם אכן ימצא אותו קבור במינכן ואין צורך להוציא את הרב האגר מקברו... נפל היסוד, נפל הבנין.

ר' יוסף עומד שם אפוף מחשבות כרימון, חסר כל יכולת להתקשר לבני המשפחה ולספר להם על החדשות המצערות. עליו לצאת מיד מבית העלמין ולחפש בעיירה הנידחת קו טלפון כדי להתייעץ עם המשפחה בארץ.

ר' יוסף השאיר את הארגזים בתוך בית החיים ליד קברו של הרב האגר, ויצא לכיוון העיירה. מעולם לא חש כה אובד עצות ומצפה לישועה כמו עתה.

ופתאום, עוצר אותו עובר אורח הפונה אליו בשפת אידיש-דויטש: "מה עושה כאן יהודי?"

ר' יוסף ננער משרעפיו וראה לפניו אדם מבוגר המביט בו בהתעניינות ומחייך אליו. החל מדבר אתו מילה ועוד מילה ומיד הבין שהאיש הוא יהודי. עוד כמה משפטים נוספים ור' יוסף מתוודע לעובדה המשמחת כי היהודי הוא תושב העיירה.

"אוכל להשתמש בטלפון שלך?" שואל ר' יוסף בחשש ומתחיל לספר ליהודי המבוגר את מטרת נסיעתו לכאן ומפח הנפש שנחל זה עתה. "אינני מינוט", מצטעק היהודי המבוגר ועיניו מצטעפות דוק של הרהורים. מבטו המהורהר מתמקד בנקודה נעלמה, וידו מגרדת בגבחתו בהיסח הדעת כמנסה להיזכר במשהו.

"אני נזכר עכשיו - הוא אומר - כי לפני כעשרים שנה הגיע בשעה מאוחרת בלילה, ברכבת ממינכן, ארון עם נפטר. היהודי שליוה את הארון ביקש לקברו כאן בפעלדאפינג. הוא הזעיק את יהודי המקום ואני ביניהם. לתמיחתנו המבלי אין קברים במינכן כי באת אלינו לבית החיים שכבר סגור כמה שנים מחוסר מקום? השיב המלווה כי גבאי החברא-קדישא מצאו בין בגדיו של הנפטר צוואה ובה כתוב שברצונו להיות קבור ליד יהודי מסוים פה בפעלדאפינג. האלמנה לא רצתה להמרות את רצונו וכך בעוד היא נשאת עם עולליה הקטנים, נשלחתי ללוותו לכאן ולקיים את הצוואה.

עמדנו כאן באישון ליל, כמה יהודים בודדים שנתרו בפעלדאפינג, וחיפשנו דרך כיצד לקיים את צוואת המנוח. בדקנו את בית הקברות ונוכחנו לראות כי אין אפילו חלקה אחת פנויה. להשיבו למינכן כלעומת שבא - לא היה מכובד, והמלווה חשש מאנשי הקהילה. לפיכך נטלנו את הארון וקברנו את המנוח בפינה נידחת בבית החיים בין העצים", סיפר הקשיש ותיאר לר' יוסף היכן בדיוק התקיימה ההלוויה הקטנה באמצע הלילה. "אבל", ציין היהודי המבוגר, "איני יודע אם זה קשור אליך, אולי מדובר במישהו אחר..."

סיים את דבריו ומיד פצח בצעדה נמרצת ונעלם מן העין.

ר' יוסף הגיע למקום, ומה נפעם למצוא בין העצים את הקבר ועליו השם המפורש "פישל וועג".

בשמחה עד אין קץ ובהודאה להשי"ת ששלח לו מלאך מושיע, נפנה לפתוח את הקברים, כשהוא מדליק נרות ליד קברי הנפטרים כפיסוס על שנוטלים מהם את שכניהם.

הדבר היה ביום שלישי אחה"צ, כאשר ביום רביעי מתקיימת הטיסה השבועית היחידה של חברת אל-על לארץ.

הרבה קשיים נערמו על דרכו, ובגלל סיבות מסוימות צוות המטוס כמעט והגיף את הדלת בפניו ובפני הארונות והחל להתכונן לטיסה, אך בסיעתא דשמיא שאכמ"ל הצליח להתגבר על כל הקשיים.

מיד בהגיעם לארה"ק הובאו שני הידידים לקבורה מכובדת בהר הזיתים.

הצוואה של ר' פישל להיקבר ליד ידידו הרב אברהם אביש התקיימה רק כעבור 22 שנים, ודווקא בארץ הקודש...

מקור הסיפור: שמעתי מפי כ"ק האדמו"ר מזוטשקא ירושלים שליט"א

קה זכות ותרומה לרשת כוללי אברכים מצויינים 'הדורות' דרבי שמעון'

ע"ש כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א בבית מדרשינו הגדול ובבית מדרשינו ברומה ד' בבית שמש
מהם מורי הוראות מרביצי תורה ות"ח מופלאים עמלי תורה מתוך הדחק

וזכות התורה ורבותינו הק' יעמוד לכם להתברך בכל מילי דמיטב ולכל מיני ישועות ורפואות, זיווגים הגונים, זרע של קימא ונחת מכל יוצ"ח
לתרומות בנדירים פלוס ע"ש 'אהל מועד' או אצל הרה"ח ר' אהרן לוסיטיג שליט"א - משב"ק

הרב אהרן גלבשטיין

פרשת קורח

ויקח קרח (טו, א)

בגמרא דסנהדרין פרק חלק דף ק"ט (ע"ב) ויקח קרח (טו, א) אמר ריש לקיש שלקח מקח רע לעצמו, עיין ברש"י. נראה לפרש עפ"י מה דאיתא בילקוט וברש"י, מחלוקתו היה ע"י אליצפן בן עוזיאל, אמר ד' אחים היו אחי אבא שנאמר (ג, יט) ובני קהת עמרם יצהר חבורן ועוזיאל, עמרם הבכור נטלו שני בניו גדולה אהרן כהונה גדולה ומשה אחיו מלכות, מי ראוי ליטול השניה לא אני שאני שני לבני קהת, והוא עשה בנו של עוזיאל הקטן הריני חולק עליו. ואמר שלא נצטווה על תורה שבעל פה, ושאל טלית שכולה תכלת כו' בית מלא ספרים כו' פטורים כו' (במדב"ר יח, ג).

צריך להבין מנא זה לקרח זאת הסברא שהגדולה מגיע לו בשביל שהוא גדול מאחיו אף שאינו בכור, דלמא דווקא לבכור מגיע הגדולה ושאר אחים שוים גדולים וקטנים. ונראה שטעותו היה על פי מה שאמרו (יבמות כד.) והיה הבכור (דברים כה, ו) מכאן שמצוה בגדול לייבם, ומקשה הגמרא ואימא כי איכא בכור ליהדר אגדול אבל כי ליכא בכור אין חוזרין אצל גדול, ומשני כבכור, מה בכור בכורתו גרמה לו אף גדול גדולתו גרמה לו כו'. ונוכל לומר שרצה קרח להביא מכאן ראייה שמגיע לו הנשיאות שהוא גדול באחים. אך לפי מה שהכחיש תורה שבעל פה לא מגיע לו כלום, שאין לו לימוד על זה שמגיע לו. זהו שאמר בה שלקח מקח רע לעצמו, במה שהכחיש בתורה שבעל פה סותר את עצמו.

הרה"ק רבי יהודה לייב מאוסטרחה אביו של הרה"ק רב ייבי זי"ע - ספר רב ייבי (חידושי אביו רב ייבי)

ויפול על פניו (טו, ד)

או יאמר וישמע משה ויפול על פניו כו' יש לפרש ע"פ דרך הלצה כי בגמרא אסור לאדם ליפול על פניו אלא אם כן יודע שנענה כיהושע כו' ומשה רבינו עליו השלום היה עניו מאד והיה שפל בדעתו מכל אחד והיה מתיירא ליפול על פניו ואחר ששמע מקרח שאמר שהוא הרב והנשיא שבישראל ולו ראוי הגדולה התחיל ליפול על פניו ולזה נאמר וישמע משה ויפול כו'.

נועם אלימלך

ויפול על פניו (טו, ד)

ברש"י: במחלוקתו של קרח נתרשלו ידיו

כשהיה רבינו [הרה"ק רבי ישראל מסטאלין זי"ע - הפרנקפורטר] בבערלין נכנס אליו איש אחד בכל יום ודיבר אתו, פעם אמר לרבינו שרוצה לתת לו מתנה, ולא רצה לקבל ממנו, וביקש לתת לו ספר נאה, ויכתוב עליו שמו

ושם אשתו, כדי להפקד בדבר ישועה, ורבינו התחמק ממנו ולא רצה.

ואח"כ אמר לרבינו שיש לו בקשה לדבר אתו, ואמר לו: כי ביום ד' שעה 8 בבוקר יבוא אלי, האיש חיכה לשעה הקבועה ונכנס לרבינו, ואמר לו: מילא כוונת את השעה. ואמר בשם אביו הרה"ק [רבי אשר מסטאלין (השני) זי"ע] שפירש מה שרש"י הק' אומר כי אצל מחלוקתו של קרח נתרשלו ידיו משה, ופירש על זה כי בפעמים הקודמים אע"פ שחטאו, בכל זאת כיון שהיה להם אמונה על ידי זה היה יכול להתפלל עליהם, אבל אצל קרח כיון שחלקו על משה רבינו ע"ה, ממילא הפסיקו ההתקשרות עמו, לא היה יכול להתפלל בעדם, לכך נתרשלו ידיו.

וקפץ האיש ונשבע שהוא מאמין באמונה שלימה שרבינו יכול לעזור לו. והכה אותו רבינו על כתפו ואמר לו: דוא האסט גיפועליט [פעלת לטוב וישועתך קרובה לבוא], ולאחר שנה היה שם רבינו וכיבד אותו בסנדקאות.

פרי ישע אהרן (חלק ב')

והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש רב לָכֶם בְּנֵי לְוִי (טו, ז)

יתכן כי היה מחלוקתם על ג' דברים, א' מי יהיה השבט הנבחר לעבודת הלויים, [עיין רמב"ן ברה"פ], ב' מי יהיו הכהנים, ג' מי יהיה כהן הגדול שהוא הנשיא והרב לכל בני לוי, וכנגד ג' אלו אמר לעיל ג' לשונות, בקר ויודע ה' את אשר לו היינו שבט הנבחר להיות לו, ב' ואת הקדוש והקריב אליו קרבנות היינו הכהנים, ג' ואת אשר יבחר בו משאר הכהנים להיות נבחר מאחיו יקריב אליו ביותר קריבות כמו ביום הכיפורים לפני ולפנים, ואמר עתה משה רבינו ע"ה, והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש להיות כהן וגם הוא רב שלכם, אתם בני לוי שיהיה הרב והנשיא שלכם דהיינו כהן הגדול יהיה הוא.

חתם סופר על התורה (תק"ס)

רב לָכֶם בְּנֵי לְוִי (טו, ז)

ברש"י: וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה עינו הטעתו

בהיות אדמו"ר [הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב] זלה"ה כבן שש שנים, היה לומד חומש עם פירוש רש"י עם מלמד מיוחד, פעם אחת כשלמדו בפרשת קרח, וקראו דברי רש"י על הפסוק רב לכם בני לוי וז"ל, וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, שאל אדמו"ר מהמלמד שלו, והלא ב' עינים היו לו לקרח, והיה מן הראוי שיכתב בלשון רבים, עיניו הטעוהו, ומה טעם כתב רש"י בלשון יחיד

עינו הטעתו.

וכשלא ידע המלמד לענות לו, אמר לו אדמו"ר פירוש הדברים, כי לכאורה היה די לו לאדם בעין אחת, כי גם כך היה יכול לראות כל הנצרך לו, ולמה נברא בשתי עינים, והטעם, כי עין אחת נתנה לו שיראה בה גדולת הבורא, והעין הב' נתנה לו שיראה בה שפלות עצמו, כי כשיכיר היטב בגדלות הבורא ובשפלות עצמו יזכה לעבוד את השי"ת באמת.

וזה גרם לקרח שיחלוק על משה, אף שזכה להשיג עוצם גדולת הבורא ב"ה אך מתוך שלא ראה שפלות עצמו, ואדרכה ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן, וזה גרם לו שיחלוק על משה וזה כוונת רש"י קרח שפקח היה, כוונתו, שעינו האחת היתה פקוחה לראות בה גדלות ומעלת הבורא, מה ראה לשטות זה, לחלוק על משה אדון הנביאים ולקחת הכהונה מאהרן קדוש ה', ומה גם, שאמר לו משה אתה וכל עדתך הנועדים על ה', ואיך יבוא לחלוק עליו יתברך שמו אחר שהכיר גדלותו יתברך, ועל זה תירץ רש"י ז"ל, עינו הטעתו, 'עיניו' דייקא בלשון יחיד, כי העין השניה, שצריך לראות בה שפלות עצמו, היא הטעתו לראות בה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, וזה גרם לו להקהל על משה ולאבד טובה הרבה.

דברי דוד (טשארטקוב)

ויחיר לְמִשְׁחָה מֵאֵד (טו, טו)

ברש"י נצטער עד למאוד

סיפר לי הרה"ג ר' נחום הורוויץ, ששמע מהרה"ח ר' געציל בעק ע"ה שהיה בשעת מעשה, כשדיבר פעם חסיד אחד בפני הרה"ק מהרי"ד מבעלז זצ"ל איזה דבר שחוק על צדיק אחד (שהיה בפירוד עם בעלז), לא חיך הרה"ק מהרי"ד.

ואמר אז, הנה על הפסוק ויחר למשה מאד, פירש רש"י נצטער עד למאד, אמר הרה"ק, הלא כתיב ויחר, ותירץ, דרש"י הקדוש ראה ברוח הקודש, שמשה רבינו ע"ה, הצטער עצמו אז ס'איז דא א פירוד ביי אידן [שיש פירוד בין ישראל].

שיח זקנים (חלק ח')

עבדת מתנה אתן את פְּהַנְתְּכֶם (יח ז)

אמר אא"ז [הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר] זצוק"ל, שנאמר עבודת מתנה אתן את כהנתכם, כי על ידי המתיקות שאנו מרגישים בהעבודה, הוא אצלנו כמו שהשגנו בזה מתנה גדולה, עד כאן דבריו הקדושים.

מאמר יחזקאל בשם דברי ישראל (שמות, פר' שמות ד"ה ויאמר)

הרה"ק רבי אברהם מטריסק זי"ע בן הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל זי"ע ב' תמוז תרמ"ט

ראה אנכי - לראות את פני הצדיק

סיפר רביה"ק ה"ברכת משה" זי"ע, ששמע מהרה"ח רבי ישעי' רוזנפלד זצ"ל [שהיה מבאי בית אביו רביה"ק הרשנ"ן זי"ע, והברכת משה התבטא עליו שהיה "א חסידישער יוד און א ואוילער יוד"] שהיה נוכח בשעת מעשה, עת הגיע הרה"ק המגיד מטריסק זי"ע פעם לשבות בכפר פאדגוש שבפרבר קראקא.

בחוצות העיר שרר קור אימים אז, ובכל זאת הגיע ציבור רב וגדול של חסידים לראות ולחזות בתואר הוד פניו של הצדיק הגדול שהגיע לבקר בעירם. בית הכנסת המה מאדם והיה צר מהכיל ציבור כה גדול של חסידים, ולכן מטבע הדברים נשארו חסידים רבים לעמוד מחוץ להיכל בית הכנסת. במקום היתה צפיפות כה נוראה עד שחרף הקור הגדול שהכה בתושבי העיירה החלו חסידים רבים להזיע בגופם מרוב החום ששרר במקום כתוצאה מהצפיפות.

רבי ישעי' הנ"ל היה מספר עד כמה קר היה בחוץ עד שבעת שהאנשים היו הולכים על הגשר הסמוך שעל גבי הנהר, קפאה הזיעה שניגרה על שערות ראשם וזקנם...

בליל שבת קודש ערך המגיד במקום את שולחנו הטהור לכבוד השבת, ולפתע בעיצומו של המעמד העילאי ביקש להרימו מעל גבי השולחן והורה למשמשיו להכריז בקול: "יודעלעך יודעלעך, קוקט'ס אן דעם צדיק הדור" [- יהודים יקרים, הביטו נא בצורת הצדיק הדור!].

הוא הורה לסובב אותו לכל הצדדים, ושאל אם כבר כולם ראו אותו. ורק לאחר מכן התיישב על מקומו.

רבינו הברכת משה הפטיר על כך לבאר את הכתוב הנכתב בפסוק הראשון שבפרשת ראה: "ראה אנכי עומד היום". וכה אמר: "ראה אנכי", משה רבינו האט געזאגט, קוקט'ס מיר אן, קוקט'ס אויפן צדיק הדור [- משה רבינו אמר, הסתכלו והביטו נא עלי, חזו חזו את תואר פני הצדיק הדור!].

הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א - גליון אוהל מועד (353) פרשת שלח תשע"ח

התורה של המגיד מטריסק בעיר דובנא

פעם היה [הרה"ק המגיד מטריסק זי"ע] בעיר דובנא שהיה מקום של מתנגדים גדולים, והזמינו אותו על פדיון הבן, והיו שם לומדים גדולים. ופתח המגיד הק' ואמר: איתא בגמרא (ברכות ו.) הני מאני דרבנן דבלו מנייהו. מאני דרבנן, היינו התורה של הרבנים שהוא הלבוש שלהם, דבלו, היינו שנתקלקלה התורה שלהם, הסיבה היא מינייהו, על ידי שהם מחזיקים את עצמם ליש וע"י הגיאות והגדלות שלהם

לחתנו שיבוא עמו אל המגיד מטריסק והוא יתרץ קושיותיו, והסכים לנסוע עמו.

כשהגיעו לטריסק, אמר העשיר להמגיד הקדוש שזה הוא חתנו. אמר לו המגיד, יונגערמאן, זאגסט עפעס אין לערנען. התחיל העילוי ממאשצ'יב לומר איזה סוגיא. באמצע דבריו, אמר לו המגיד, אברך, טעיתם בתנא [יונגערמאן, איר האט זיך טועה געווען אין א תנא]. ואמר העילוי ממאשצ'יב לר' יחיאל גרשון, שבשעה שהמגיד אמר לו דיבורים אלו, לא שת לבו לזה (דבריו נכנסו באוזן אחת, ויצאו מאוזן אחרת), הרי למד סוגיא זו פעמים הרבה (הוא אמר בלשון גוזמא, עשרת אלפים פעמים) והמשיך באמירת הפלפול.

ואמר העילוי, אחר כך כשנכנסתי לבית המדרש, ראיתי בגמרא שטעיתי בשמו של התנא, והבנתי שזה היה מן השמים שטעיתי. נשארתי על שבת, ושמעתי את המגיד אומר תורה בליל שבת, וביום שבת, ובסעודה שלישית, ובדברי תורתו נתיישבו כל הקושיות, ונגמר אצלי להישאר בטריסק. אחר השבת אמרתי לחמי, שיכול לחזור לביתו, כי בדעתי להישאר בטריסק.

שיח זקנים (חלק ח')

יכול למשוך עצמו לה' ע"י שירות וניגונים

הרה"ק [המגיד מטריסק] זצ"ל אמר על המשנה (שבת נא): 'כל בעלי השיר נמשכין בשיר' היינו שיכול למשוך עצמו להקב"ה ע"י שירות וניגונים, 'ומזין עליהם וטובלין במקומן', היינו מי שמזיע בשיר כאילו היה לו טבילה במקומו.

היחס מטשערנוביל (בית אברהם)

מחמת תוקף הגלות תולים עצמם על הבליהם אבל כשיבוא המשיח ירפו ידיהם מכך

הרה"ק ר' מרדכי מקאזמיר זצוק"ל היה פעם בעיר דובנא, ושם היו הרבה מתנגדים ומשכילים, והיו לו רדיפות מהם והוכרח לנסוע משם, ובא אצל אביו המגיד מטריסק זצוק"ל וסיפר לו בגנותם ממהומתם ומעשיהם הרעים, ואביו הרה"ק לא ענה לו מאומה, ועמד שם ג"כ איש אחד מעיר דובנא ואמר הרה"ק ר' מרדכי לאביו שאיש הזה ג"כ יאמר כן. אמר לו אביו הרה"ק במליצה ישרה, כי כל זה הוא מחמת תוקף הגלות, למשל אחד שנטבע בנהר ורוצה להציל את עצמו, אוחז את עצמו בכל דבר אפילו בקש וסובר שממנו תבוא ישועתו, כן הדבר אצלם, מרוב צרות סוברים הם שבהתנהגותם אלו ירווח להם ותולים את עצמן על הבליהם, אבל כשיבא משיח צדקינו יראו בעצמם שהכל הבל, וירפו ידיהם מהבליהם.

היחס מטשערנוביל (בית אברהם)

נתקלקלה גם התורה שלהם. ואח"כ פירש הגמרא סוף פסחים (קכא:): רבי שמלאי איקלע לפדיון הבן וכו', רבי הוא מלשון רבו יתיר יסיג (זמירות האריז"ל ליום השבת) מלשון גדלות, שמלאי הוא מלשון שמלה ובגד ומלבוש, פירוש אם הלבוש והמלבוש שהיא התורה הקדושה נתקלקלה ע"י גדלות וגיאות, אזי העצה לזה, איקלע לפדיון הבן, צריך לילך ולהיות איקלע ובא לפני הצדיק שנקרא בחינת בן לפני המקום, והוא יפדה אותם ויתקן מה שקלקלו ע"י הגיאות. בעי מיניה פשיטא אשר קדשנו במצוותיו וציונו על פדיון הבן אבי הבן מברך, פירוש הגאולה האחרונה שאנו מצפים שיקדש אותנו ויפדה אותנו מהגלות זהו פשיטא שהשי"ת שהוא אבי הבן כמו שכתוב (שמות ד, כב) בני בכורי ישראל, הוא יברך ויגאל אותנו. אבל שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה, היינו על הישועות שאנו צריכים בזמן הזה קודם הגאולה, על זה הוא איבעיא מי מברך את ישראל ויושיע אותם אם הקב"ה שנקרא אבי הבן או הצדיק שנקרא כהן.

ילקוט מאורי אור

פוקד עקריות

פעם אחת באה אל המגיד הק' מטריסק אשה חשוכת בנים, בבקשה שתפקד בזרע של קיימא, ואמר לה שתתן לו שטר על סך מה, ונתנה לו, וגם נתנה לו מזומן ששה רובל כסף, ובדרך הילוכה חוצה, אמרה אל המגיד הק', אבל לא ישטה המגיד בי, כאשר הונה אותו צדיק פלוני, ותיכף קרא לה המגיד, ונתן לה חזרה את הכסף והשטר, ובכתה האשה מאוד במר נפשה, שיקבל ממנה ולא הועילה, ונכנסה האשה אל בתו הצדקת מרת מלכה בבכיה גדולה, וספרה לה כל המאורע, ובעלה הרה"ק ר' אפרים זצ"ל ישב בחדר הסמוך, ונכמרו רחמיו לקול בכייתה ונכנס אל המגיד ואמר, הלא גם השונמית אמרה כן לאלישע ולא כעס עליה באמרה לו אל תכזב בשפחתך, והודה לו המגיד כי הצדק אתו, וקרא להאשה, והבטיח לה ונתקיים בעז"ה.

היחס מטשערנוביל (בית אברהם)

בדברי תורתו נתיישבו כל הקושיות

סיפר לי הרה"ח ר' יעקב גוטוויין, ששמע מזקיני הרה"ח ר' יחיאל גרשון ע"ה, ששמע מהעילוי ממאשצ'יב (הגה"צ ר' יעקב מרדכי זצ"ל אב"ד בילגוריי), שחותנו היה עשיר גדול ומקורב אצל הרה"ק המגיד מטריסק זצ"ל (כשבתו נתבגרה, הלך ליישיבה וביקש את הבחור הכי טוב, והראו לו את העילוי ממאשצ'יב).

אחר נישואי עסק בתורה בהתמדה, וחותרו (שהיה נוסע לטריסק) היה אומר מפעם לפעם

נערך ע"י הרה"ג אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו

לכוף עליה כלי ולצודה, דכיון שנשיכתה כואבת דינה לענין זה כנחש שמותר לצודו כדי שלא ישכנו.

ו. מצודת עכברים.

אסור להעמיד מצודת עכברים בשבת עצמו גם אם העכברים ניצודים שם אחר כך משום אסור צידה דרבנן, ולהעמידה בערב שבת מותר, גם אם ניצודים שם בשבת. [מ"ב שם סק"ח, מהא דשו"ע סימן רנב ס"א, עיין בפסקי תשובות ע' שסט שכתב שאם גורמים לבהלה וחרדה לבני הבית, ואי אפשר להבריחן מהבית רשאי לצודן כדי להשליכן מביתן].

ז. לצוד בעלי חיים כדי שלא יבוא על ידם לידי צער.

א. מותר לצוד נחשים או שאר רמשים המזיקים, כדי שלא יזוק על ידם, ודווקא מזיקים שנשיכתם או עקיצתם גורמת לכאבים מרובים.

ב. אולם יתושים שאין בעקיצתם כאבים מרובים, אסור לצודם, ואם היתושים עוקצים אותו, או שנמצאים על גופו וחושש שיבוא לידי עקיצה, מותר לתפסם בידו ולהשליכם מביתו, ואין למחות ביד המקילים לתפסם גם כשהם בצד הפנימי של הבגד, ולא על גופו ממש, ומכל מקום אסור להרוג אותם אפילו בדרך אגב, וכן אסור לזרוקם לתוך מים כי בודאי ימותו שם. [ע"פ שו"ע ומ"ב שעה"צ שם סע' ז-ט, שש"כ פכ"ה סע' ב-ג. ובהע' כא כתב בשם הגרשו"א דזבוב או צרצר שמטרידים מנוחתו אינו נחשב לצער הגוף לענין זה ואסור לתפסם ולהשליכם מהבית. מקקים, שגורמים לבהלה וחרדה לב"ב, כתב בפסקי תשובות ע' שסט להתיר לצודן כדי להשליכן מביתן].

ב. עכבר הנכנס לבית, מסתבר שמותר לסגור את דלת הבית, דאין לאסור צידה במקום שאינו ניכר כלל, וכמו שמותר לסגור דלת הבית אפילו אם ניצודים שם זבובים קטנים. [הגרש"ד גרוס מ"ב למעשה ערצ"ט. ע' מגילת ספר סכ"ד ס"א].

ד. צידת זבובים.

א. זבובים נחשבים לאין במינם ניצוד, ואסור לצודם מדרבנן.

ב. זבובים הנמצאים בתוך כלי, ורוצה לסגור הכלי, צריך להפריחם קודם לסגירת הכלי משום אסור צידה, ולאחר שהפריחם אין צריך לעיין אם לא נשארו עוד מהם בתוך הכלי אלא סגרו מיד.

ג. אם נכנסו הזבובים לתוך ארון, מותר לסגור דלת הארון, גם אם לא הפריחם, דהוי תרי דרבנן, א' שאין במינם ניצוד, ב' שבתוך הארון צריך לצודם שנית. [שו"ע ס"ג, מ"ב ושעה"צ שם].

ה. צידת דבורים.

א. בבית יוסף משמע דדבורים הוי בכלל מינם ניצוד ואסור לצודם מן התורה, ושאר הפוסקים חולקים עליו, וכן משמע מהגר"א. [מ"ב שם סק"ג]. ולכן אם נכנסו דבורים לתוך כלי, לא יסגור הכלי עד שיפריחם ויעיין שלא נשארו שם מהם. [דלדעת הבי"א אסור צידתם מה"ת, ומה שהקל הט"ז דלאחר ההפחה אין צריך לעיין עוד הוא דווקא בספק פסיק רישא דרבנן, והע' הגר"ח חזן דלדין שלא קיי"ל בהא כדעת הבי"א דין דבורים כדין זבובים שאין צריך לעיין].

ב. נשאל בשו"ת רבבות אפרים [ח"ב סקט"ו אות צז], המפחד מעקיצת דבורה ואינו יכול להפריחה האם מותר לצודה? והשיב, שמותר

א. צידה האסורה מן התורה ומדרבנן.

צידה האסורה מן התורה הוא דווקא כשנתקיימו בו תנאים הללו.

[א. שצד חיה או עוף לתוך מצודה.

ב. שצדם לתוך בית קטן, שאין צריך לצודם שנית, והיינו שיכול לתפסם בריצה אחת בלי לנוח באמצע. [שו"ע ומ"ב סימן שטז ס"א. ובצפור דרוו עיין מה שכתבנו להלן סעיף ב].

ג. שבמינו ניצוד, דהיינו סוג בעל חי שדרך העולם לצודו. [שם ס"ג].

ד. שצדם לצורך גופם או עורם. [שם ס"ח].

ה. הפורס מצודה ובשעת פריסתו נכנס הבעל חי לתוכה. [מ"ב סק"ח].

ואם לא נתקיימו תנאים הללו, באופנים שונים יש בהם אסור צידה דרבנן, וכדלהלן.

ב. ציפור דרוו שנכנסה לבית האם מותר לסגור החלון.

אסור לסגור החלון, גם אם אינו מתכוין לצודה, אך אם רוצה לסגור החלון כדי להגן על עצמו מפני הקור, או מפני איזה צער, מותר, דציידת צפור דרוו גם בבית קטן הוי מדרבנן כיון שאינו יכול לתפסם בריצה אחת, ובמקום צער לא גזרו רבנן, אמנם מתחילה ינסה להפריח הציפור, ואם אינו מצליח יכול לסגור החלון. [מ"ב שם סק"ה, קצוה"ש סק"א סקט"ו].

ג. חיות ועופות שנכנסו לבית האם מותר לסגור החלון.

א. בבית גדול שצריך לצודם שנית ואיסור צידתם דרבנן, דינם כדין ציפור הנראה לעיל, ובבית קטן שאיסור צידתם מן התורה, אסור לסגור החלון בכל האופנים. [מ"ב שם].

באהל הדר

עיון בסוגיה הנלמדת בדף היומי

הרה"ג רבי יהודה קוק שליט"א

מח"ס "נופת צופים" וראש כולל "זכרון חי"

מ"ט כותבים זמן בגיטין בזה"ז

עד שאתה מוצא ומצוי לך ועודך בידך וכו' והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ' אלו ימות המשיח שאין בהם לא זכות ולא חובה, ע"ש וברש"י. ויל"פ דזהו מש"כ שאין בהם חובה, שכן ישחט הקב"ה ליצה"ר וכש"ג, ודו"ק. [וכן יעוי' מש"כ בחידושים לפ"ק דיומא (יח): גבי "אכסנאי" מ"ט לא יאכל "ביצים", דנפק"מ לע"ל שיתבטל היצה"ר ע"ש, ותנ"].

וא"כ צ"ע מהו שכ' "דבמהרה יבנה ביהמ"ק" ואז יצטרכו לכתוב "זמן" בגיטין כדי שלא "יחפה" הבעל על אשתו שזינתה במזיד כדי שלא תיהרג ע"י ב"ד, הא לא יהיה יצה"ר כלל, וא"כ נהי דאיכא למיחש לעבירה ב"שווג" לכאור' מ"מ לעבירה והיינו שתזנה האשה תחת בעלה במזיד ודאי ליכא למיחש דהא יהיו הכל "צדיקים" מדישחט הקב"ה ליצה"ר, וא"כ צ"ע.

שיהא יום הנפ' כולו אסור לאכול מן החדש, וגמ' כ', מ"ט, "מהרה יבנה ביהמ"ק" ויאמרו אשתקד מי לא אכלנו בהאיר המזרח, עכשיו נמי ניכול, ולא ידעי דאשתקד לא הוה עומר וכו' יעו"ש וברש"י. והיינו כנ"ל דמתוך שנהגו כן האידנא יבואו לנהוג כן גם לע"ל והוי שלא כדין.

ב. אולם יעוי' בסוכה (נב). דדרש ר' יהודה לעתיד לבוא מביא הקב"ה ליצה"ר ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים וכו' ע"ש. וכן יעוי' בתו"י בפ"ק דיומא (יג). דלע"ל כשיבוא משיח יהיו הכל צדיקים וכו' יעו"ש. וכן יעוי' ברש"י ברפ"ט דשבת (קטז). ד"ה עתידיה וכו' שכ' וז"ל, לעתיד שיהו כל הפורעניות בטלין ולא ידאגו לפורענות, ויצה"ר בטל, עכ"ל ע"ש. ומקורו מהתם. וכן יעו"ש לקמן בפכ"ג (קנא): דתניא רשב"א אומר עשה

דף יז. איתמר מפני מה תיקנו זמן בגיטין, ר' יוחנן אמר משום בת אחותו, ר"ל אמר משום פירות, וערש"י ותוס' בזה.

ועוי' בתוס' לקמן (יח). בד"ה הנהו קלא וכו' שהק' דלר' יוחנן למה כותבים "זמן" בגיטין "בזמן הזה", ולקמן (פו). משמע שגם בזה"ז בעינן לכותבו, וי"ל גזירה שמא יחפה על בניה "ממזרים", א"נ "מהרה יבנה בית המקדש" וכו', ע"כ יעו"ש.

א. ויל"פ דמתוך שכותבים זמן בזה"ז על כן יבואו לכותבו גם לע"ל כשיבנה ביהמ"ק, אולם אם לא יכתבוהו האידנא ע"כ שגם כשיבנה ביהמ"ק לא יכתבוהו אע"פ דבשעתו בעינן לכותבו מדיחורו ד' מיתות ב"ד, ולזה כותבים ליה האידנא לדאוג לע"ל. וכה"ג אשכחן ברפ"ד דר"ה (ל). במשנה דהתקין ריב"ז

היות והוצאות הגיליון מידי שבוע בשבוע כרוכות בטרחות גדולות ובהוצאות כספיות מרובות

אבקש שכל אחד ואחד ישתתף בהוצאות הגדולות לזיכוי הרבים

זכות זיכוי הרבים יעמוד לכם להתברך בכל מילי דמיטב שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם ונחת מכל יוצ"ח

לתרומות: בנדרים פלוס ע"ש אהל מועד, או אצל הרב אהרן לוסיטיג משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברכת מזל טוב טבא וגדיא יאה

בלב מלא שמחה וגילה, בקול צהלה ורנה, בהדרת כבוד, תבענה שפתינו בהלל והודיה לשגר בזה ברכותינו המאליפות מעומק וחדוותא דליבא מזל טוב טבא וגדיא יאה קדם כ"ק מרן אדמו"ר

בני שמואל שמעלקא בידרמן שליט"א בנו חביבו של כ"ק מרן הברכת משה זיע"א ולחתנו ידידנו הנכבד והנעלה, האי גברא רבה, המופלא ומופלג במכמני התורה והחסידות, צנא מלא ספרא, אוצר כלי חמדה, אהוב על המקום ואהוב על הבריות מגזע אראלים ותרשישים **ההצ"ב אליהו ישראל הלוי אשלג** שליט"א בן כ"ק אדמו"ר מאשלג זצלה"ה ורב חסידי אשלג

לרגל שמחת נישואי נכדו בנו החתן המופלג בתו"ש עדי לגאון ולתפארת

הרב משה מרדכי שליט"א

עב"ג הכלה החשובה תחי' יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת החתונה א"ה ביום רביעי באולמי כתר הירמון בני ברק לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מזל טוב המה ולגברית

נדבת ידידנו הנכבד המחנך הדגול הנודע לשם ולתהילה, מחשובי אנ"ש

הרה"ח דוד שווארץ שליט"א מנהל רוחני ת"ת בני משה לעלוב ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפורא אלימלך שליט"א לרגל שמחת אירוסי בתו נכדתו הכלה החשובה תחי' עב"ג החתן המופלג בתו"ש עדי לגאון ולתפארת

הבה"ח צבי איסר אייזנבאך הי"ד יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב המה ולגברית

לידידנו הנכבד האי גברא רבה, מרביץ תורה לרבים, גאון בחדרי הש"ס ראשונים ואחרונים, לן בעומקה של תורה

שמואל דוד פרידמן שליט"א הרב האון רבי בעמח"ס שדה צופים

לרגל שמחת אירוסי נכדתו הכלה החשובה תחי' בת לחתנו ידידנו הנכבד

משה שמעון זחוקאל ביקנספנו שליט"א עב"ג החתן המופלג בתו"ש עדי לגאון ולתפארת

הבה"ח יהודא וויינמאן הי"ד בן מוה"ר אליעזר שליט"א יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב המה ולגברית

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש מחשובי מתפללי בית מדרשינו בית דוד

הרה"ח שרגא פייבל שענקער שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו החתן המופלג בתו"ש עדי לגאון ולתפארת

הבה"ח אהרון לייב הי"ד מחשובי בחורי אנ"ש עב"ג הכלה החשובה תחי' יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת האופרוף בבית מדרשינו קהל בית דוד בארא פארק שמחת החתונה א"ה ביום שני באולמי פאונטין באלרום, לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מזל טוב המה ולגברית

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש

הרה"ח יעקב קוריץ שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו החתן המופלג בתו"ש עדי לגאון ולתפארת

הבה"ח שלמה זלמן הי"ד מחשובי תבורת החבורים ומכמני מפעל התורה "חביבות דרבי שמעון"

עב"ג הכלה החשובה תחי' יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת האופרוף בשב"ק בבית מדרשינו הגדול בבית שמש שמחת החתונה א"ה ביום שלישי באולמי ארמונות הגפן ביתר עילית לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מזל טוב המה ולגברית

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש

הרה"ח דוד משה וינשטוק שליט"א ראש טלל קהל חסידים אלעד ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הגה"ח משולם זושא שליט"א ולחמיו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הגה"ח צבי פוקס שליט"א מג"ש בספר אור החיים הק"י בבית מדרשינו בני ברק לרגל שמחת נישואי בתו נכדתה הכלה החשובה תחי' עב"ג החתן המופלג בתו"ש עדי לגאון ולתפארת

הבה"ח ישראל פרידמן הי"ד יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת החתונה א"ה ביום רביעי באולמי עטר פרידמן אלעד לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מזל טוב המה ולגברית

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש

הרה"ח אהרון פנחס הכהן ברזסקי שליט"א ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפורא בנימין אפרים הכהן שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו החתן המופלג בתו"ש עדי לגאון ולתפארת

הבה"ח משה הכהן הי"ד מחשובי תבורת החבורים ומכמני מפעל התורה "חביבות דרבי שמעון"

עב"ג הכלה החשובה תחי' יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת האופרוף בשב"ק בבית מדרשינו 'היכלא דרבי שמעון' ביתר עילית שמחת החתונה א"ה ביום שני באולמי ארמונות חן בבני ברק לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

לרגל שהות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בהו"ל

מוספר הטלפון של הרב אהרון לוסטיג שליט"א

משוב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מארץ ישראל: 052-7160388 | מהו"ל: 9175899839

אנד חסיד מן הארץ

בצער רב וביגון קודר מבכים אנו מרה את הסתלקותו לשמי רום של האי גברא יקירא, ידיו רב לו בתורה וחסידות, שייף עייל שייף ונמיק, קיבל כל אדם בסבר פנים יפות, חסיד אמת דבוק והסתופף מנעוריו אצל רבינו כ"ק מרן הברכת זיע"א וכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א ויבלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א אשר הראו לו חיבה יתירה

ישראל זאב ויצהנדלר

הרה"ח המפורא רבי זצ"ל

נלב"ע ביום שב"ק כ"א סיון תשפ"ג

נשגור נא בזאת כוס תנחומין

לבניו החשובים שיחיו

ולכל המשפחה הרוממה הי"ד

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, בהמשך דרכיו הברוכים והטהורים תמצאו נוחם, ומי יתן ויקיצו וירננו שוכני עפר בביאת משיח צדקנו בקרוב במהרה בימינו, אמן

גם אני קבלתי ע"ע כהוראת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א:

להוסיף זכויות

ולברך 'ברכת המזון מתוך הסידור'

לישועת ולרפואת הכלל והפרט

מהדורת ביתר לזכות צבי בן מרים ומשפחתו וכיו"ח להצלחה גדולה ברוחניות וגשמיות

© כל הזכויות שמורות למערכת גליון 'אהל מועד' ואין רשות להעתיק בלי רשות מהמו"ל בטל': 052-7160388

נא להרבות בתפילה

לרפואת חברינו היקר האברך

יעקב בן מחלה

ה' ירפאהו ויהלימהו בתושה"י